Ölüm orucu

Personellerinin her türlü örgütlenme girişimini yıldırma siyaseti ile Şekerbank da, Bank iş üyesi 33 memurunu işten attı yada sürgüne yolladı. Banka personelenin yapmak istediği grev de sıkıyönetim tarafından yasaklandığı için, 8 banka memuru, Şekerbank'ın AP'li olduğunu açık açık söyleyen Genel Müdürü'nün baskısını protesto etmek amacıyla Ankara'nın göbeğinde açlık grevine başladılar. Direnise geçen Bank iş üyelerinin «ölüm orucu» adını taktıkları bu protestoya rağmen Şekerbank antidemokratik tutumunda ısrar ediyor. Ancak Bank iş üyeleri hedeflerine ulaşana kadar direneceklerini açıkladılar ve direniyorlar...

Referandum Kampanyamız, sendika seçme özgürlüğü eksiksiz gerçekleşene kadar aralıksız sürecektir.

İşçi sınıfının siyasal örgütlenmesinin sağlıklı yürümesi için sendika seçme özgürlüğünün tam anlamıyla kazanılması zorunluluktur.

kitle

Referandum için mücadele bilinci bütün yurtta ve geniş işçi kitlelerinde kök saldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin öncülüğünde başlayan referandum kampanyası bugün işçi sınıfımızın büyük çoğunluğu tarafından benimsenmiş, sendika seçme özgürlüğü için mücadele bilinci işçi sınıfımızda bir daha silinmemecesine köklemiştir. Önümüzdeki günlerde bunun fiilî sonuçları gözlenecektir. Yaklaşan büyük sözleşmeler döneminde sarı sendikalara karşı işçi sınıfımızın en etkin silahı haline gelen bu mücadele bilinci, her türlü ekonomik ve demokratik mücadelenin mutlaka ve mutlaka işçi sınıfının siyasi örgütü tarafından yürütülmesi ve yönetilmesi gereğini de bir kere daha vurguladı.

patron sendikalarına son! sendikamızı kendimiz seçeceğiz! REFERANDUM

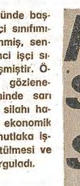

TSIP Türkiye Sosyalist İşçi Partisi

Ülkemizin belli başlı kentlerinin duvarlarını şimdiden Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bu afişi süslüyor. Polisin bütün baskılarına rağmen başarıyla sürdürülen afişleme eyleminin, TSİP'in öncülük ettiği sendika seçme özgürlüğü mücadelemizin geniş işçi kitlelerine yayılmasına büyük katkısı oldu.

TSIP'nin Izmir mitinginde referandum hakkı savunuldu

TSIP Izmir İl Örgütünün düzenlediği *Referandum* mitingi, geçen hafta kitle yürüyüşüyle başlayıp, bir mitingle sona erdi.

İzmirdeki devrimci kadroların ve bilinçli emekçilerin yanısıra çevre il ve ilçelerinden gelen işçi, köylü ve öğrencilerin katıldığı yürüyüş Basmane'den başladı. Havanın kapalı ve zaman zaman yağışlı olmasına rağmen, kalabalık bir kitlenin buluşduğu yürüyüş ayrıca yol kenarında birikmiş binlerce İzmirlinin sempatisiyle izlediği gözlerden kaçmadı.

Yürüyüşte en çok kullanılan sloganlar: *«Referandum», «Hak verilmez alınır» «İşçi köylü el ele, Halk Cephesinde», «Fabrika İşçinin...Toprak Köylünün...», «Bağımsız Türkiye», «Zam Zam Zam, Uzuvsuz Ne zaman», «Emekçilere Faşizm...Kanlı Kissinger», Kahrolsun Emperyalizm»* idi.

İzmirli emekçilerin yol boyunca kafileye katılmasıyla, gittikçe büyüyerek miting meydanına ulaşan yürüyüş kolu orada bekleyen İzmirlilerle karşılaştı.

İlk sözü alan İzmir İl Başkanı Osman Sercan, işçi sınıfı partisinin siyasi görevleri, nin yanısıra, kitlelerin ekonomik ve demokratik haklarının alınmasına da öncülük etmek gereğine değinerek, «Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, işçi sınıfının somut referandum meselesini ele almış ve bu hakkın elde edilmesi için geniş işçi yığınları, çeşitli ilerici sendikalar ve bazı demokratik örgütlerle birlikte referandum mücadelesini gerçekleştirmiştir» demiştir. Sercan, bir ay yakın zamandır devam eden referandum çalışmalarının devam edeceğini belirtmiş, tüm işçilerin kendi siyasi partilerinin içinde ve etrafında kenetlenmesi gerektiğini belirtmiştir. İzmir il başkanı, şöyle devam etti:

İzmirdeki devrimci kadroların ve bilinçli emekçilerin yanısıra çevre il ve ilçelerinden gelen işçi, köylü ve öğrencilerin katıldığı yürüyüş Basmane'den başladı. Havanın kapalı ve zaman zaman yağışlı olmasına rağmen, kalabalık bir kitlenin buluşduğu yürüyüş ayrıca yol kenarında birikmiş binlerce İzmirlinin sempatisiyle izlediği gözlerden kaçmadı.

Yürüyüşte en çok kullanılan sloganlar: *«Referandum», «Hak verilmez alınır» «İşçi köylü el ele, Halk Cephesinde», «Fabrika İşçinin...Toprak Köylünün...», «Bağımsız Türkiye», «Zam Zam Zam, Uzuvsuz Ne zaman», «Emekçilere Faşizm...Kanlı Kissinger», Kahrolsun Emperyalizm»* idi.

İzmirli emekçilerin yol boyunca kafileye katılmasıyla, gittikçe büyüyerek miting meydanına ulaşan yürüyüş kolu orada bekleyen İzmirlilerle karşılaştı.

İlk sözü alan İzmir İl Başkanı Osman Sercan, işçi sınıfı partisinin siyasi görevleri, nin yanısıra, kitlelerin ekonomik ve demokratik haklarının alınmasına da öncülük etmek gereğine değinerek, «Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, işçi sınıfının somut referandum meselesini ele almış ve bu hakkın elde edilmesi için geniş işçi yığınları, çeşitli ilerici sendikalar ve bazı demokratik örgütlerle birlikte referandum mücadelesini gerçekleştirmiştir» demiştir. Sercan, bir ay yakın zamandır devam eden referandum çalışmalarının devam edeceğini belirtmiş, tüm işçilerin kendi siyasi partilerinin içinde ve etrafında kenetlenmesi gerektiğini belirtmiştir. İzmir il başkanı, şöyle devam etti:

Mitingde Osman Sercan'dan başka konuşan işçi ve sözleşi yoksul köylü arkadaşlar, işçi sınıfının referandum haklarına öncü mücadelesine ve işçi-köylü ittifakının önemine değinmişler, köylülüğün işçi sınıfının yandaşı ve yol arkadaşı olduğunu belirtmişlerdir.

Miting'de sözalan konuşmacılardan Tüm Dokuma İş Genel Başkanı vekili ve TSIP, MYK üyesi Aydoğan Gezer referandum çalışmaları hakkında bilgi vermiş, istediğimiz ya sanın ama ilkelerini belirtmiş ve referandum hakkını alıncaya değin mücadeleye devam edeceğimiz belirtmiştir.

Gene konuşmacılardan TSIP genel sekreteri Yalçın Yusufoğlu, referandum çalışmalarının ülke çapında yayıldığını ve yankı vermeğe başladığını ama, işçi sınıfının ilk yapmağa bağlı bir referandumun gerçekleşmesine kadar, bu çabaların devam edeceğini belirtmiştir. Emekçi kitleler üzerindeki ve Doğu Anadolu'daki anti-demokratik baskılara değinen genel sekreter, işçi sınıfı öncülüğünün, deki emekçi halk mücadelesinin ancak kendi bileğinin gücüyle ve kendi öz mücadeleciliyle örgütlülüğüyle daha ileri aşamalara ulaşabileceğini hatırlatmış, emekçilerin sömürücüler. den ve egemen sınıf iktidarlarından hutur bek lemeyeceklerini belirterek, en acil sorunumuzun örgütlenmek, daha iyi daha sağlam örgüt. lenmek olduğunu vurgulamıştır, TSIP genel sekreteri, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin de ancak işçi sınıfı öncülüğünde başarıya ulaşabileceğini sık sık vurgulayarak, Kissinger'e «Kastil» takabının tüm dünya halkları tarafından takıldığını belirtmiş, Kissinger'in geçişiyle başlayan saldırıların sömürgen faşist mihrakların tezgahlandığına değinerek kendilerine milliyetçi lâkabını takanların Kissinger'in savunucusu olduklarının tekrar ispatlandığına dikkatleri çekmiştir, Yusuf oğlu, devrimci gençliğin emekçi halkın bir parçası olduğunu belirtmiş, gençliği teorik oyunla rının tutmayacağını söylerek, halk iktidarı ve devrim için nice gencin geçmişte hayatlarını verdiklerine, binlercesinin işkence odalarında, zindanlarda aylarca ve yıllarca kahredildiklerine değinerek, bu dinamik ve fedakâr gücün, ancak işçi sınıfı yanında ve onun dilsiplini altında en başarılı ve etkili anti-emperyalist, anti-faşist mücadeleyi verebileceğini bilmesi bir gerçek olarak tekrarlamıştır. İşçi sınıfımız, yoksul köylilerimiz ve tüm emekçi halkımızın örgütlenme sorumluluğuna tekrar tekrar parmak basan genel sekreter, ancak çiçeği ve sonuna kadar devrimci örgütlenme ile tüm emekçilerimizin devrimci iktidarımın gerçekleşebileceğini, halkların kurtuluş yolunu bunlardan başladığını vurgulayarak sözlerini «Yaşasın Demokrasi, Bağımsızlık ve Sosyalizm Mücadelemiz, Yaşasın İşçilerin Birliği ve Halkların Kardeşliği» sloganyla bitirmiştir.

Yağmurun şiddetlenmesi nedeniyle diğer işçi, köylü ve gençlik temsilcilerinin konuşmaları iptal edilmiş ve mitinge son verilmiştir.

Devrimci gençliğe karşı faşist saldırılar sürüyor

11 Kasım 1974 Pazartesi sabahı, İTÜ Maden fakültesine bildiri dağıtmak için giren faşist komandolara öğrenciler engel olmuş, faşist eylemlerine izin vermemişler. Bunun üzerine, okul dışına çıkan faşistler, öğrenim kurumunun kapısı önünde bekleye başlamışlardır. Aynı gün öğleden sonra, 15.30'da top lum polisleri okula gelerek i.

Bir ayrıca bir daha yaşatılmamak üzere...

Hükümet bunalımı yurdumuzun temel sorunu değildir. Halkımızın bugün çözümünü beklediği ana sorun bütün yurdu saran işsizlik, pahalılık ve «yok» luktur.

Emekçi halkımız bugün gittikçe bir işsizlik, pahalılık ve «yok»luk cehennemi haline getirilen yurdumuzda yaşamak değil, var olmak yada yok olmak kavgası vermektedir.

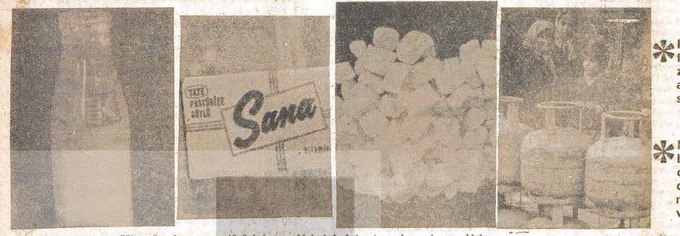

Süt, yağ, şeker ve gaz tüpü bulamaz olduk, bulsak da ateş pahası, alamaz olduk

Pahalılık ve işsizliğin sorumlusu yabancı ve yerli parababalarıdır Burjuvazi yurdumuzu «yok»lar ülkesi yaptı

Pahalılık • işsizlik • ve yok'luk yurdu sardı

Emperyalist Dünya'daki ekonomik bunalımın bağlı olarak bugün Türkiye'nin içine düştüğü ekonomik, sosyal ve siyasi bunalım giderek derinleşmektedir. Emekçi sınıf ve tabakaların giderek güçlenen mücadelesi ile emperyalizme bağımlı yerli egemen sınıfların çıkar çelişkileri derinleşirken hükümet bunalımı da onlara şiddetiyle darbe gönderdiler. Burjuva ve başlıca partiler arasındaki bitmek pazarlıkları hükümet sorununu bir türlü çözmüştür. Bu bakım dan halkımız için hükümet sorunu artık bir endişe konusu olmaktan çıkmış, olası olası burjuva ve bozulmuş partileri, ne yönelik bir alay, bir istihza konusu haline gelmiştir.

ÇÖZÜM BEKLEYEN ANA SORUN

Halkımızın bu çözümsüzlüğü beklediği ana sorun bütün yurdu sarmış olan İŞSİZLİK, PAHALILIK VE «YOK»luktur. İstikrarsızlıklerinden, Dünyayı saran ve sarsan derin emperyalist kapitalist krizden ve enflasyon dalgasından kay naklanan ve sömürücü sınıflarını doymak bilmez kâr hırslarıyla derinleşen ve bütün bunların doğurduğu siyasi çal kantılarla büsbütün artan topkumsal bunalım bugün fabrika kapılarında, yüzbinlerce işsizin birikmesine yol açmıştır. Anadolu'da dağınık ve açık işsizlik, en sayısı milyonlarla ölçülmektedir. Sermayedar sınıf lokavt kararlarını pervasızca vermekte ve geniş işsiz kitlelerine yeni işsizler eklemekte dir.

VAR OLMA YADA YOK OLMA SAVAŞI VERİYORUZ

PAHALILIK aşgın bir dalga halinde emekçi halkımızın kasıp kavurmaktadır. En temel gıda maddeleri ateş pahası fiyat

Devamı 6. sayfada

Emperyalist Dünya'daki ekonomik bunalımın bağlı olarak bugün Türkiye'nin içine düştüğü ekonomik, sosyal ve siyasi bunalım giderek derinleşmektedir. Emekçi sınıf ve tabakaların giderek güçlenen mücadelesi ile emperyalizme bağımlı yerli egemen sınıfların çıkar çelişkileri derinleşirken hükümet bunalımı da onlara şiddetiyle darbe gönderdiler. Burjuva ve başlıca partiler arasındaki bitmek pazarlıkları hükümet sorununu bir türlü çözmüştür. Bu bakım dan halkımız için hükümet sorunu artık bir endişe konusu olmaktan çıkmış, olası olası burjuva ve bozulmuş partileri, ne yönelik bir alay, bir istihza konusu haline gelmiştir.

ÇÖZÜM BEKLEYEN ANA SORUN

Halkımızın bu çözümsüzlüğü beklediği ana sorun bütün yurdu sarmış olan İŞSİZLİK, PAHALILIK VE «YOK»luktur. İstikrarsızlıklerinden, Dünyayı saran ve sarsan derin emperyalist kapitalist krizden ve enflasyon dalgasından kaynaklanan ve sömürücü sınıflarının doymak bilmez kâr hırslarıyla derinleşen ve bütün bunların doğurduğu siyasi çalkantılarla büsbütün artan topkumsal bunalım bugün fabrika kapılarında, yüzbinlerce işsizin birikmesine yol açmıştır. Anadolu'da dağınık ve açık işsizlik, en sayısı milyonlarla ölçülmektedir. Sermayedar sınıf lokavt kararlarını pervasızca vermekte ve geniş işsiz kitlelerine yeni işsizler eklemekte dir.

VAR OLMA YADA YOK OLMA SAVAŞI VERİYORUZ

PAHALILIK aşgın bir dalga halinde emekçi halkımızın kasıp kavurmaktadır. En temel gıda maddeleri ateş pahası fiyat

Devamı 6. sayfada

Sınıfların üstünde «Tarafsızlık» ve «Bağımsızlık» yoktur

Egemen sömürücü sınıflar, ne zaman bunalıma düş seler, ne zaman siyasal alanda çözümsüz kalsalar, ne zaman hükümet kurabilmekten, kurabilmekten a cizi görünseler hemen «tarafsız kalma», «tarafsız ba kanlık», «bağımsız başbakanın adları altındaki formüllere sarılıverirler Böylece egemen sömürücüler ortalığı, kendini toparlayana kadar, partilerine çekildüzen vere ne kadar, yıpranmış yönünü alınıyla değiştirip yeni bir düz binene kadar bir süreli «tarafsız» başbakan veya «tarafsızlardan kurulu hükümet» çözüm'e ortaya.

12 Mart sonrasının bir gecede «tarafsızlaşmış» Başbakanı Erim'i unutmadık. Darağaçlarının, zindanlarının işkencelerî, grevlerin yasaklanmasını, düşünceye, eyle. me sınırlı tanınmasını, yoksulluğun hergeçen gün artıp bir avuç tekeleî azınlığın her geçen gün emekçi halkın sırtından biraz daha zenginleşmesini nasıl u. tuturdu!... Erim tarafından 12 Mart sonrası hükümet. leri «tarafsızlar»la, «bağımsızlar», «teknikçilerle» do. luydu... yani demek istiyorum ki, «Alın, işte size partili olmayan bir başbakan ve hükümet, bunlar «tarafsız» hareket edecekler, o parti, bu kanat deme. dem halkın lehine iş yapacaklar.» Sonunda gerçekler bir kez daha işine görüldü; genç emekçi kitlelerce anlaşıldı. Anlaşıldı ki TARAFSIZLIK diye bir şey YOK. TUR. Sömürücülerin egemen olduğu; sömürülenlerin bir yanda, sömürülenlerin öte yanda olduğu sınıfs bir top. lumda, tarafsızlık, bağımsızlık, sadece ve sadece bir burjuva yutturmacasından ibarettir. Böylesi sınıfs top.

Devamı 5. sayfada

Emperyalizm acizini itiraf ediyor

Geçen hafta bir konuşma ya pan Amerikan emperyalizmi. nin dışişleri bakanı Kissinger ilginç açıklamalarda bulunmuştur, Konuşmanın gazetelere yansıyan kısmını elereli. mesiyle birlikte aynen alıyo. rus:

«Amerika (yani Amerikan emperyalizmi) tarihinin en tehlikeli dönemlerinden birini ya. şıyor. (Sosyalizmin, emekçi halkların ve işçi sınıfının mücadelesi bizi bir köşeye sıkıştırdı) İkinci Dünya Savaşından bu yana en eldüt dönemin içindeyiz, (çeşitlemeler hergün keskinleşmektedir, her geriti. yoruz, pasarlarımız küçüyor. yorux.)

«Dünya (yani kapitalist dünya) bugün büyük bir gergin. lik (ve çaresizlik) içindedir. Birbirlerinden farklı toplumla. rın (yani kapitalist ve sosyalist toplumların) farklı değer ölçüleri (yani ekonomik sistemleri ve politikaları) tehlike ya. ratmaktadır (kapitalizmi teb dil etmektedir) Komünist bir dünyanın kabul edilmesini gerçekleştirmek için (yani emperyalizmin çöküşünü elde. mek için) yeni bir yapıya (yani yeni baskı ve zulüm araçla rına) ihtiyaç vardır. (şimdiye kadar ne yapılırsa boşuna oldu, sosyalizmi ve anti emperya. list mücadeleyin güçlenmesini önliyemedik)

Devamı 6. sayfada

Kıbrıs'ta yeni oyunlar tezgahlanıyor

Emperyalizm Kıbrıs'taki o. yunmu açık oynuyor artık. Herkes maskesini çıkarmış, soyunup döküldüğü görevini pervasızca yerine getiriyor. Yunanistanda seçimleri *kanı nacağı* açık olan Karamanlis Makarios'un Kıbrıs'a dönemesi ni istemiyor, Kaldı ki %20 sini Türklere verebiliriz diyor. T. Güneş Makarios Cumhur. başkanı olarak tanımadığını söylüyor, Denktaş Makarios dö nerse görgörevleri kesecegi teh didini savuruyor, Klerides bü tün söylediklerini bir yana it rek, anazun, tek çözüm çok. linin coğrafi federasyon oldu. gunu, Türklerin değil kendi. lerinin azınlıkta bulundukları ni keşfediyor.

Hukuk profesörü olan T. Güneş'in oylarının %97'sini a. larak seçilen bir başkanı ol nımaması neyse de ebirinci Ba rış Harekât;ı» başlarken ko. nan gerekçe: *«bosnilan anaya. sal düzeni yeniden tesis et. mek»* idi. Kim bozmuştu o a. nayasal düzeni? Faşistler boz muştu, Ağabaları CIA'dan aldıkları emirle harekete geçen EOKA.B çeteleri önce cum hurbaşkanını, sonra direnen

Şehirlerin meydanlarını «iş» diye bekleyen emekçiler doldurmuyor ve «iş» yok!

Emperyalizm acizini itiraf ediyor

(*Baştarafı 1. de*)

Şimdi Klerides'ten bir gün teb dil edilmiyor. Politikayı bırakıp Ada'dan çıkıp önce Ankara'ya sonra da İngiltere'ye gidesi Denktaş Genel Kurulda ön alamıyacağını anlayınca ger döndü. Tekrar Ankara'ya uğ ryarak Kıbrıs'a gitti. Ankara daşi emolasından sonra Kıb ras Türklerinin mukaddera ile ilgili yeni programı (ya da eski programın devamını) a çıkladı: Bir Kurucu Meclis o tuşturulacak ve *yeni düzenin desteğe* sunulacak. Bu Kurucu Meclis, 25 mec cut milletvekiline çeşitli ku ruluşların *seçeceği* 25 üyenin daha katılmasıyla meydana ge lecek.

Yeni programa ilk tepki es ki milletvekillerinden geldi. Kendilerinin özgürlük Grubu a. dını veren 8 milletvekilline gö re diktatörce bir gidiş varmış Denktaş diktatörce davranıyo muş.

Özgürlük Grubu mensupları 1976'da seçildiler. Daha altı ay bir sene önceşine kadar Denk taş'ın ortak çalıştılar. Yıllar dan beri resmi yada gayriresmi, Denktaşın elini eylemleri ne kadar bütün suçlarına or tak oldular. Şimdi anasını Denktaş'ın diktatörlüğünü keş fettiler. Denktaş'a veryansın ediyorlar.

(*Baştarafı 1. de*)

«Özgürlükçü» milletvekille. rini demokrasi havarisi yapan ne?

1967'lerden beri yeni bir programla kerte kerte Ada'ya yerleşen Türkiye finans kapi. talî her yeni aşamada kadro. larını değiştirmekte veya tak. tiye etmektedir: «Özgürlükçü» terimiz de artık ayaklarının altındaki toprağın sağlam ol. madığını derinden duymakta dırlar. Yeni kadrolarla yada eski şeflere olan çelişkileri artıkça feryadı basmaktadır. lar. Bütün bunlara rağmen «özgürlükçülerle» müstebitler arasındaki çekişme arttıkça halkımız nefes alabilmekte, demokrasi oyununu görebilmek tedir.

Emperyalizm acizini itiraf

(*Baştarafı 1. de*)

«Artık dünyanın bütün hükümetlerinde (Kapitalist, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde) reform yapabileceğimiz (yani bize uşaklık edecek hükümet ler kurabileceğimiz). fikrinin varlığı olduğu (fakat bu olduğunu) anlaşılmıştır. (dünya işçi sınıfı ve ezilen halklar ma cumma vura vura bunu bize öğ retti).

CHP'deki çekişme ve faşist baskılar

CHP Gençlik Kollarının Ku. rultayı 9 Kasım'da Ankara'da yapıldı. Kurultay demokrasi mücadelini ağırlaştıran ilk, sürmeyen merkez yönetileri nin açıkça faşist metodlar uy guladıkları trajikomik bir o. lay oldu.

Kesitine ekemektedir sob adını taktan küçük burjuva ra. dikalimci, CHP içinde en çok geniş kadrolarda taraftar bu. lunduğu ve bu yüzden gençlik kollarını bu kadrolarını kontro. lündeydi. Şubat 1974'de hükümet kuran CHP, egemen sınıf ların sempatisini kazanmak ve partisi içindeki çatlak ses leri bastırmek için Mart 1974'de Gençlik Kolları genel Merkezini hiçbir gerekçe göstermeden feshetti. Daha sonra demokratik aşkularını elinde bulunan bütün il yönetim ku rulları da feshedilerek, yerine genel merkeze bağlı yönetici. ciler atanmıştı. Halka karşı hergün demokrasi cigurtkanlı. ği yapan CHP yöneticileri kendi partilerinin içinde fa. şist yöntemleri uygulamaktan geri durmuyorlardı. Fakat par ti tabanında solcu gençler ol. duğu güçlüydü ve zamanla yapılan kongrelerde gene 41 ilde yönetime gelmeyi başardı. lar,

Bişans ve Osmanlı saray entrikaları arılığı İttihat.Te. raklı komploculuğunu İsmet polisin gözleri önünde, geri çekilmişlerdir. Faşistlerin ge. ri çekilmesinden sonra, polis, faşistlere engel olmak isteyen devrimci öğrencileri tutuklaya rak gözaltına almıştır. Olay lar sırasında Dekanın yanın. da bulunan devrimci bir öğren ci, Dekanın şahitliğine rağ men gözaltına alınmıştır. İTÜ Maden Fakültesinde gözaltına alınan öğrenciler IL Şube'de gövdülüşler ve tüfük başkala. ra maruz bırakılmışlardır, Bu öğrenciler, ortada suç yokken ve gerçek suçlular meydan. dayken, faşistler suçlarını po lisin gözü önünde işlemişler. ken, gözlerce Şube'de tutul. muşlar ve gazetemiz baskıya verilirken Mahkemeye sevke. dilmişlerdir,

VATAN MİMARLIK VE MÜHENDİSLİKTEKİ ÇÖZÜMLER

İstanbul Aksaray İTİA'da zamıf geçme yerine ders geç me sistemi.in getirilmesi i. çin boykot halinde olan öğren cilerin üzerine polisin polise rinin ve sivil polislerin deşte. ğinde faşist komandoların sal. dırtılarak bokyut kırılmıştır.

İrkçı faşist görüşleriyle bi. linen, geçmişte Türkeş'in par. tisinde yöneticilik yapmış bu lunan Okul müdürü Sadrettin Toobi, gene faşist ve gören gö rüşleriyle tanınmış okul sek. reteri ve emekli Alb. Sabri Tü

Devamı 6. sayfada

Devrimci gençliğe karşı faşist saldırılar sürüyor

Devamı 8. sayfada

CHP'deki çekişme ve faşist baskılar

Devamı 6. sayfada

Kıbrıs'ta yeni oyunlar tezgahlanıyor

Devamı 6. sayfada

tarafından bağışlanmıştır
TÜSTAV

kitle

19 Kasım 1974
Yıl : 1 Sayı 34

HAFTALIK SOSYALİST GAZETE

200 Kuruş. Salı günleri yayınlanır

Bütün dünya işçileri BİRLEŞİN

Sosyalist pratiğin bazı temel kavramları üzerine: (I)

Sömürücü sınıfların egemen olduğu toplumlarda, emekçi halk hareketinin hedefi, elbetteki iktidarı sömürücü güçlerin elinden devralmak ve halkın özgürlüğüne ve üstünlüğüne dayanan devrimci iktidarı kurmaktır. Ama bu devrimci iktidar soyut değildir. Çağımızın en devrimci (sonuna kadar devrimci) sınıfının öncülüğündedir ve bu sınıfın amacı sosyalizmi kurmaktır. Çünkü ancak sosyalizmin kurulmasıyla sınıflar ortadan kalkmağa başlayacak, giderek sınıfsız topluma ulaşılacaktır.

Böylece sömürünün olduğu bir toplumda emekçi halk hareketiyle sosyalist hareket, hem aynı şeydir, hem farklı şeydir. Farklı şeydir, çünkü halk hareketinde yeralan sınıf ve zümrelerin hepsinin bu mücadele dönemindeki amacı sosyalizm değildir. Aynı şeydir, çünkü hareketin öncüsü işçi sınıfı, eninde sonunda sosyalizmi kuracaktır ve toplumdaki tüm emekçilerin çıkarı sosyalizmin kurulmasından yanadır. Sosyalist kuruluşa başlanmasıyla bu ayrılık kalkar, özdeşleşme başlar.

Demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm

Sosyalist hareket emekçi halk hareketinin ana ve belirleyici eksenidir. Örneğin, emperyalizme bağımlı bir ülke olan Türkiye'de, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin başını işçi sınıfı çekmektedir. Gene demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin militan gücü sosyalistlerdir. İşçi sınıfı öncülüğünde verilmekte olan halk kurtuluş mücadelesinin ana ekseni sosyalist harekettir. Bunun içindir ki, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelemiz bir bütündür. Tek başına gençlik, tek başına küçük burjuvazi, bu hareket içinde bağımsızlık ve demokrasi amaçlarıyla, anti-emperyalist ve anti-faşist motiflerle yeralmış olabilir. Ama yabancı ve yerli sömürü egemen güçlere karşı oluşan cephenin mimarı ve önderi işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının ve onun en yakın müttefiki yoksul köylülüğün amacı sosyalizm'dir. Demek ki, devrimci halk cephesinde yeralan güçlerin nitelik ve nicelik bakımından esas kısmı sosyalist hareketin unsurlarıdırlar. Kurtuluş mücadelesini da başarıya ulaştıracak, bağımsızlığı sağlayacak, demokrasiyi kuracak, sosyalizme geçecek asıl güç, emekçi halk hareketi içindeki sosyalist dinamiktir. Sadece sınıfsal dinamik ve fiili güç olarak değil, aynı zamanda bu fiili gücü bütünleyen kılavuz fikir gücü olarak da işçi sınıfı ideolojisi ve bilimi, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin kılavuzudur.

Bu nedenle, geçmişteki mekanik tavırlara birtakım kuyrukçu hesaplara veya revizyonist tutumlara girip, sosyalist hareket ile demokrasi ve bağımsızlık mücadelesini birbirinden ayrı görmek, demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinin bütünselliğini ve sosyalist hareketin önemini ve gücünü gözden kaçırmak artık asla tekrarlanmaması gereken bir davranıştır.

Geçmişte parlamentarist burjuva ve küçük burjuva sosyalizmine karşı çıkıp, kendisini devrimci alternatif diye gösteren bir başka sağ sapma kadrolara kuyrukçuluğu yerleştirmek istedi. Bu kuyrukçuluğun ve Kemalizm şakşakılığının bir sonucu olarak sosyalizm sözcüğü yasaklandığı gibi, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesiyle, bunun tayin edici ekseni olan sosyalist mücadele arasındaki diyalektik bağlar şematizm ve mekanizm kılıçlarla kesilmek istendi. Bu sözkonusu mücadele kavramları kutu kutu bölündü. Ayrıca gençliğe ve asker-sivil aydın zümreye yapılan ajitasyon işçi sınıfının yerini önemsemediği için sosyalist propoganda ihmal edildi, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesiyle, sosyalist hareket kavramları üzerine bulanıklık getirildi.

Geçmişten kalmış yanlış şartlanmaların izleri ve tortuları bugün de görülmektedir. Özellikle emekçi halk hareketi içinde sosyalizmin yeri, gücü ve ilkeleri konusunda, sosyalist hareketin tayin edici fonksiyonu konusunda özellikle örgütsüz kadrolarda kavram yanlışlarına rastlamaktayız.

Bu bakımdan halk kurtuluş mücadelesinin öncü gücü olan işçi sınıfı siyasi hareketinin, (yani sosyalist mücadelenin) bazı evrensel siyasi kavramlarını tekrar tekrar ele almamız zorunlu olmaktadır.

Teori ve pratik birliği

«Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz» prensibini kof bir slogan gibi almaktan mutlaka kurtulmalıyız. Devrimci teori, sık sık belirttiğimiz gibi, işçi sınıfının bilimsel ve evrensel teorisidir, fakat bir toplumda işçi sınıfı hareketi için devrimci teori sadece evrensel doğrulardan ibaret değildir. Sosyalizmin biliminin o toplum şartlarına uygulanması sonucunda ortaya çıkan ideolojik sentez, hareketin resmi ideolojisidir. Ve bu ideoloji kişiler ve dergiler, arkadaş çevreleri tarafından değil, işçi sınıfı partisi tarafından belirlenirse anlam taşır. Çünkü yukarıda da belirtildiği gibi devrimci ideoloji lâf yapmak için değil, iş yapmak için gereklidir. Yani devrimci ideoloji işçi sınıfının ve dolayısiyle topyekün emekçi halk hareketinin ideolojik kılavuzudur.

Bir ülkede emekçi halk hareketine öncülük eden işçi sınıfı, sosyalizmin bilimi ışığında kendi toplumunun, tarihini ve bulunulan somut sınıflar mücadelesi konumunu analiz ederek, toplumun kendine özgü yapısını (orijinalitesini) bilime dayalı olarak ideolojik planda sentezleştirir. Bu ideoloji pratiğe rehberlik eder, pratik içinde gelişir, pratik deneylerle zenginleşir, yanlışlarından arınıp, eksiklerini giderir.

Ama bu çalışmaların hiç biri partisiz yapılamaz. Partisiz bir pratik olamayacağı, (olsa bile başarısızlığa gideceği) gibi, partisiz bir ideoloji de değer taşımaz. Çünkü ideoloji partisiz ise, pratiksiz demektir. Partisiz teori, pratiksiz teoridir ve gene partisiz pratik, teorisiz pratiktir. Teori ve pratik birliğini bünyesinde gerçekleştirip, sosyal pratiğin akışı içinde boyuna geliştiren, ileri düzeylere ulaştıran canlı sosyal organizma Parti'dir.

Teori-Pratik birliğinin somutlandığı mücadele üçlüsü

Sosyalist harekette sık sık duyduğumuz üç kavram vardır: 1 — Örgüt (Parti), *2 —* Strateji ve taktik *3 —* Ajitasyon ve Propoganda

Bu üçlü sosyalist mücadelenin teori-pratik birliğinin somutlandığı bütünlüktür. Sosyalist hareketin sıhhati ancak bu üçlünün hem teker teker güçlü ve sağlam olmasına, hemde üçlü bir bütünlük halinde ileri düzeyde bulunmasına bağlıdır.

ÖRGÜT

Örgüt, yani Parti, sosyalist hareketin başarısının anahtarıdır. Örgütün (Partinin), mücadelede teori ve pratiği bünyesinde sentezleştirmiş bir canlı sosyal organizma olduğunu yukarıda belirtmiştik.

Bilime bağlılık

Şu halde örgütün sağlamlığının maddi temelleri arasında işçi sınıfı bilimine ortodoksça bağlı olmak gelir? Ve bilimin o toplum yapısına uygulanması sonucunda belirlenen örgüt ideolojisi gelir. Parti'de ideolojik birlik, o partinin niteliğini belirleyen en önemli etkenlerden birisidir. Eğer Partinin ideolojisi işçi sınıfı sosyalizmine sımsıkı bağlı ise (devrimci sosyalizme dayanıyorsa), tüm tahliller ve açıklamalar bilimin ışığında ve doğru olarak yapılmışsa, o partinin amacı işçi sınıfı devrimi ise, *Partinin temelleri doğru atılmış demektir.*

Demek ki Partinin organ ve üyelerinin ideolojik birliğini belirleyen iki ana unsur:

1 — Sosyalizmin bilimi ve devrimci teorik bilgilenme düzeyi,

2 — Devrimci teorinin o topluma uygulanmasıyla sentezleşmiş ideolojik bütünlüktür'.

Eğer bir parti teorik-ideolojik bakımından zayıfsa, hatalar ve eksiklikler o ölçüde fazla olacaktır. Hatta ve eksiklikleri gidermenin biricik yolu ise sosyalizmin bilimine ortodoksça bağlı olmaktır. Eğer bu bağlılık sadece soyut bir inanç olarak değil, bilimsel bir bilinç olarak varsa, pratik içindeki deneylerden ders almak kolaylaşacak ve partinin ideolojisi, pratik deneylerle zenginleşip yanlışlarından kolayca arınabilecektir.

Devrime inanmak: Kitlelere inanmak

Partinin ideolojisinin bilime bağlılığı hiç bir zaman entelektüel tatmin meselesi değildir. Bilime inanmak demek herşeyden önce devrime inanmak demektir. Devrime inanç ise, soyut ve sübjektif bir inanç olmamalıdır. Bilimin gösterdiği doğrultuda işçi sınıfına inanmak, kitlelere inanmak ve devrimin ancak işçi sınıfı öncülüğünde sapasağlam örgütlenmiş işçi yığınları başta olmak üzere tüm devrimci kitlelerle gerçekleşebileceğine inanmak şarttır.

Öte yandan sosyalizmin bilimiyle donanmak demek, devrimi kitaplarda okuyup, kitleleri pencelerden veya grupların kendi küçük dükkanlarından görmesi demek olmadığı gibi, devrime inanmak devrimi kişilerin ve grupların, partilerin sübjektif isteklerine ve niyetlerine bağlı bir olay gibi görmemeyi de şart koşar. Bu bakımdan sosyalizmin bilimsel teorik gevezeliği ile iştigal etmek ne denli entellektüel lafazanlıksa, kitlelerden ve örgütten kopuk devrim gevezeliği yapmak da aynı paraleldeki devrimci lafazanlıktır.

Kitlelerden ve örgütlenmeden, yani işçi sınıfının devrimci partisinden kopuk her türlü bilimsel tartışmalar veya salonlardaki, dergi yazıhanelerindeki küçük burjuva derneklerindeki keskin devrimci lâfazanlıklar kendilerini sosyalist sanan küçük burjuvaların benliklerini tatminden öteye gitmez. Bilime inanmak bize kitleleri örgütlemeği şart koşmuştur, devrime inanmak ise bilime inanmaktan ayrı tutulamaz. Sosyalizmde bilimsel *olmak demek aynı zamanda* devrimci olmak demektir, *İşçi sınıfı devrimcilerinin görevi ise proletaryanın devrimci partisinin demir disiplinli kollektivitesi içinde güçlü bir ideolojik birlikle kitleler içinde çalışmaktır. Parti olmadan kitleler içinde çalışmak örgütlenmede anarşiyi getirir.* Devrim, *küçük burjuva dergiciliği ve dernekçiliği ile gerçekleştirilemez. Böylesi aydın kümeleri dergileri ve dernekleri «devrimci» sıfatını ne denli kendilerine yaraştırırlarsa yaraştırsınlar, ne denli «güzel sözler» söylemeği becerirlerse becersinler, hatta ne denli ajitasyon propaganda yaparlarsa yapsınlar işçi sınıfı Partisinden ve dolayısiyle kitlelerden uzak kaldıkları sürece devrimci kendi sübjektif niyetlerine göre görmekten kurtulamazlar. Böylelerinin «devrim tekelciliği» güzel lâflarla şişirilmiş bir balon gibidir. İşçi sınıfı partisinin öncülüğünde kenetlenmiş kitlelerin sürüklediği sosyal pratik bu balonu patlatır geçer.*

Parinin devrimci işleyişi

Sosyalist mücadeledeki Örgüt - Strateji ve Taktik - Ajitasyon - Propoganda *üçlüsünden* Örgüt: Parti *kavramını ve niteliğini incelemeğe devam edelim.*

Proletarya Partisinin, adına yaraşır bir parti olabilmesi yani proletarya devrimciliğini temsil edebilmesi için bilime ortodoksça bağlılığın şart olduğunu söyledik. Güçlü bir ideolojik birliğe sahip bulunması gerektiğini belirttik. Ve devrime inanmanın bilimi bütünleyen zorunluluk olduğunu ifade ettik. Devrime inanmanın da kitlelere inanmağı öngördüğünü hatırlattık.

Fakat bu gerekler bir parti için yeterli değildir. Parti aynı zamanda işçi sınıfının kollektif disiplinine, demokratik merkeziyetçi işleyişine bağlı prensiplerle çalışmalı, proletarya partisinin evrensel ilkelerini mutlaka ve en titiz biçimde uygulamalıdır.

İşçi sınıfı kollektivitesi partide demokrasiyi ve disiplini belirler. İşçi sınıfının demir disiplini ise partinin merkeziyetçi işleyişini biçimlendirir. Organlar arasındaki ve içindeki disiplin de, demokrasi de, işçi sınıfının devrimci özelliğinden ve objektif niteliğinden doğmuştur. Gene demokratik merkeziyetçiliği bütünleyen, ikna-eleştiri ve özeleştiri silâhları işçi sınıfının devrimci yöntemleridir. Ancak, bu yöntemleri ve temel çalışma prensiplerini başarıyla uygulayabilen bir parti aynı ölçüde başarıya ulaşır.

Fedakârlık ve yiğitlik

Partinin devrimci niteliğini belirleyen şartlardan birisi de üyelerinin fedakârlığıdır. Bu fedakârlık da işçi sınıfının kollektif doğasından gelen bir özelliktir. Gerçi toplumların veya toplum içindeki bazı grupların davranışlarında geleneksel bir faktör olarak yiğitlik ve fedakârlık bulunabilir. Ama aslolan işçi sınıfı disiplin ve demokrasisi içinde (kollektivitesinde) varolan yiğitlik ve fedakârlıktır.

İşçi sınıfı partisi, özel bir toplumdaki yiğitlik etkenlerini de kendi bünyesinde ve çevresinde toplamasını elbette bilmelidir. Ama fedakârlık ve yiğitliği zümresel ve bireysel olarak almamamız şarttır. Asıl önemli olan işçi sınıfı kollektivitesi içinde kaynaşmış ve bilimden kopmayan kollektif yiğitlik ve fedakârlıktır.

Çünkü çağımız devrimciliği (işçi sınıfı devrimciliği) bireysel veya zümresel kahramanlıkların devrimciliği değildir. Bireysel ve zümresel kahramanlıkların devrimciliği değildir. Birey ve fedakârlığı içinde (kollektivitesinde) bütünleşmelidir. Bu bütünleşmenin somutlandığı nokta ise, elbette gene Parti'dir.

Nitekim: işçi sınıfının en bilinçli, en ileri, en fedakâr unsurlarından oluşan devrimciler örgütü (öncü müfreze)'dir.

Şu halde sosyalist hareketin ve dolayısiyle genel emekçi halk mücadelesinin başarıya ulaşmasının yolu her şeyden önce işçi sınıfından ve onun partisinin sağlamlığından, güçlülüğünden geçer. Parti; bilimi, inancı ve yiğitlik ile fedakârlığı bünyesinde organlar ve prensipler halinde sentezleştirmiş öncü proletarya örgütüdür. *Bu örgüt işçi sınıfının ve dolaysiyle toplumun en yüksek örgütlenme biçimi olduğu gibi, teori-pratik bütünlüğünün de somutlandığı bir organizmadır. Maddi güçtür.*

Ancak böyle bir örgüt varsa, strateji ve taktik'ten bahsedilebilir. Ancak böyle bir parti ajitasyon ve propogandayı doğru hedeflere yönlendirip, meyvalarını örgüt olarak devrim *için toplayabilir.*

Gelecek hafta, Örgüt + Strateji ve taktik + Ajitasyon ve propoganda üçlüsünü incelemeye devam edeceğiz.

Kapitalizmin genel buhranı: (IV)

Günümüzdeki ekonomik buhran

Son yıllarda, özellikle içinde bulunduğumuz 1974 yılında, kapitalist ekonomilerde hızla gelişen bir ekonomik buhrana şahit oluyoruz Burjuva basını ve burjuva politikacıları bile, çaresiz bir şekilde hergün artan enflasyon ve hayat pahalılığından, büyüme hızlarının düşmesinden, dünyanın yeni buhranlara doğru sürüklenmekte olduğundan söz ediyorlar Enflasyonla «mücadele» bütün kapitalist-emperyalist ülke hükümetlerinin programlarında baş yeri işgal ediyor. Bu yılın başından beri hemen hemen bütün burjuva ekonomistleri 1929-32 buhranına benzer bir buhranın yakında patlama ihtimalinden söz ediyorlar.

Gerçekte de kapitalist ekonomiler son yıllarda yeni bir ekonomik buhranın içine girmiş durumdalar. 1974 ve 75 yıllarında bu buhranın çok daha derinleşeceği şimdiden açıkça görülebiliyor.

Kapitalizmin iç gelişmelerinin ortaya çıkardığı buhran 1973 sonlarında «petrol bunalımı» ile içiçe girince kapitalist ülkelerdeki ekonomik gidiş çok daha büyük bir çıkmaza girdi. Petrol üreticisi ülkeler petrol fiyatları üzerinde bir çeşit tekel kurmayı başararak, fiyatları istedikleri gibi yükseltme imkanını buldular. Petrol ihtiyaçlarının büyük bir kısmını genellikle dışarıdan karşılayan emperyalist ülkelerin ekonomiler, petrol bakımından dışarıya bağlı oldukları ölçüde bu maliyet artışlarından etkilenip, önemli sarsıntılar geçirdiler ve bu durum zaten buhrana girmiş oldukları için, gelişmelerin keskinleşmesini daha da hızlandırdı.

Burada önemli olan, hammadde fiyatlarının tamamen emperyalist tekeller tarafından tespit edilmesine dünya tarihinde ilk olarak son verilmesi ve emperyalist olmayan hammadde üreticisi ülkelerin dünya piyasasında şu veya bu şekilde söz sahibi olmasıdır. Şimdi, petrolden sonra diğer önemli hammaddelerde de üretici ülkeler söz sahibi olma mücadelesi vermektedirler. Bu durum amperyalizmin gerilemiş olmasının açık bir kanıtı değil midir? Emperyalizm, hammadde üreticisi az gelişmiş ülkelere artık eskisi kadar kolayca söz geçirememektedir. Üretici ülkelerin çoğunun gerici rejimler tarafından yönetilmesi, bunların bazı emperyalist tekeller ile el altından işbirliği yapması, işçi sınıfının bu harekette doğrudan belirleyici olmaması gibi faktörler, üretici ülkelerin bu hareketinin emperyalizmi geriletmediği anlamına gelmez. Önemli olan, emperyalizmin kapitalist dünya pazarındaki tek belirleyici ve yönlendirici olma durumunu yitirmiş olmasıdır.

Petrol ve buna bağlı diğer maddelerdeki fiyat ve maliyet artışları ister istemez emperyalist ülkeleri etkilemiş, bu ekonomilerdeki kâr oranlarının düşme eğilimini ve enflasyonu hızlandırmıştır. Böylece buhran daha da derinleşmiş ve emperyalizm daha da gerilemiştir.

Geçenlerde Kissinger şöyle diyordu: «İkinci dünya savaşından çıkan çağımız daha büyük bir savaşa hazırlanmadır, Önce siyasal ambargo sonra petrol fiyatlarının yükselişi ile kendini ortaya koyan kriz sonucunda besin fiyatları yükseldi ve hükümetlerin kontrolünden bile çıkan genel bir enflasyon başladı. Umut ile yıkım arasında yaşıyoruz. Elbirliği ile hareket etmezsek toptan yıkılırız.»

Biz şimdi bunları söyleyene değil de söyletene bakalım:

Kapitalist ülkelerin ortalama büyüme hızı 1974'de %2 civarındadır. Bu, son 16 yılın en düşük rakamıdır. Durumun 1975'de daha iyiye gidebileceğine dair ortada hiçbir işaret yoktur.

Uzun yıllardır ilk olarak 1974'de banka iflasları da başlamıştır. Amerikan Franklin National bankasının iflası Almanya'nın en büyük bankalarından Herstatt'ın iflası izlemiştir. Öte yandan dünya ticaret hacminin büyüme oranı geçen yıl %13 iken bu oran bu yıl %5'e düşmüştür.

Buhran özellikle otomotif endüstrisinde yoğunlaşmıştır. Dünyanın en büyük otomobil fabrikası olan Amerikan General Motors geçenlerde 6 bin işçisini işten çıkarmıştır. Ford 950, Chrysler ise 620 işçinin işine son vermiştir. İtalya'da Fiat fabrikası, satışın %25-30 oranında azalması sonucunda çalışma saatlerini azaltma yoluna gitmiştir. Federal Almanya'nın en büyük şirketlerinden olan Volkswagen ise harp sonrasında ilk defa bu yıl zarara girmekte, birçok işçisini işten çıkarmaktadır. Satışların %25 gerilediği İngiltere'de British Leyland araba fabrikası 10 bin işçinin işine son vermiştir. Bütün AET ülkelerinde yabancı işçiler işten çıkarılmakta, yeni işçi alımı durdurulmaktadır. 1974'de birçok ileri sanayi ülkesinde çalışma günleri azaltılmış ve işsizlik sorununun bu sayede çözülmesi denenmiştir. Ama sonuç işçi sınıfı muhalefetinin artmasından başka bir şey olmadı.

Emperyalist ülkelerin içinde bulunduğu genel ekonomik bunalımı şimdi de somut veriler çerçevesi içinde biraz daha yakından inceleyelim. Tablo.1 de altı emperyalist ülkenin 1973 ve 74 yıllarındaki bütçe açıkları görülmektedir. Almanya dışında kalan bütün ülkelerin bütçe açıkları bir yıl içinde birkaç misli artmış, geçen yıl açık vermeyen ABD de bu yıl önemli bir açık vermiştir. Altı büyük ülkenin 73 yılındaki açık ve fazlaları karşılıklı birbirini kapatır ve toplam olarak sıfıra yakın bir rakam verirken, bu yıl açıklar toplamı 25 milyar doları bulmaktadır. Diğer kapitalist ülkelerin açıkları da eklendiğinde bu rakam 40 milyar dolara çıkmaktadır. Yani kapitalist dünya 1974 yılında 40 milyar dolar açık vermektedir.

Kapitalist dünyanın toplam ortalama büyüme hızı 1968'de %5.8 di; bu oran 1970'da %2.6 ya, 74'de ise %1.8-2'ye düşmüştür. Tablo.2'de ise gene 6 büyük kapitalist ülkedeki enflasyon hızının son beş yılda gösterdiği gelişme izlenmektedir. En istikrarlı ekonomiye sahip gözüken Almanya'da bile enflasyon hızı son dört senede iki misli bir artış göstermiş, yani herşeyin fiyatı iki misline çıkmıştır. Diğer ülkelerde ise bu oran çok daha büyük olup, Japonya'da %25'e kadar çıkmaktadır.

En güçlü emperyalist ülke olan ABD'de de durum pek parlak değildir. Yıllardan beri dünya ekonomilerindeki en önemli rezerv para olan dolar artık bu niteliğini yitirmiş ve son birkaç yılda sürekli değer kaybetmiştir.

Savaş sonrasında ilk kez 1971'de devalue edilen dolar hemen arkasından Aralık 1973'de gene %10 oranında devalue edilmiştir. Tablo.3 Amerikan ekonomisinin son iki yıldaki durumunu bütün açıklığıyla ortaya koymaktadır. Burada ABD emperyalizminin çok kısa bir zamanda nasıl bir dar boğaza girdiği bütün çıplaklığıyla görülmektedir. Gayri safi milli hasılanın gösterdiği düşüş üretimdeki düşüşün işaretidir. Enflasyonun ve dolayısıyla tüketici fiyatlarının aydan aya artması hayat pahalılığının eriştiğ seviyeyi göstermektedir. Üç ay gibi kısa bir süre içinde piyasadaki fiyatlar 8-10 puan arasında artış göstermektedir. İşsizliğin artmasıyla hisse senetlerinin değerlerinin borsalarda değer kaybetmesi buhranın çoktan üretim alanına yayıldığını, kapasite ve sermaye israf ve tahribinin başladığını belgelemektedir.

Tablo.4 de altı ülkedeki fiyat artışları iki ayrı dönemde karşılaştırılmaktadır. Son iki yıl içinde artışların eski artışlardan üç-dört misli daha fazla olması, dünya kapitalizminin içinde bulunduğu ekonomik buhranın boyutlarını göstermektedir.

Yukarda verdiğimiz bütün bu rakamlar emperyalist ülkelerin burjuva basınından derlenmiştir. İster istemez itiraf etmek zorunda kaldıkları bu gerçekler, sosyalistlerin, emperyalizmin can çekişen kapitalizm olduğu ve kapitalizmin her zaman buhranlara gebe olduğu görüşlerini bir kez daha doğrulamaktadır.

Gelecek yazımızda kapitalizmin ekonomik buhranlarının bir göstergesi olan, para bunalımı ve enflasyon meselelerini inceleyeceğiz.

Tablo.1

Bazı kapitalist Ülkelerin Bütçe Açıkları

	1973	1974
İngiltere	—3,5	—3.5
İtalya	—4	—8
Japonya	—0.1	—6
Fransa	—0.2	—5
ABD	+3	—2
F. Almanya	+4.8	+6

Tablo.2

Bazı Kapitalist Ülkelerdeki Enflasyon Hızları

	F.Almanya	ABD	Fransa	İngiltere	İtalya	japonya
1970	3	6	5	6	5	8
1971	5,5	4	5,5	9.2	5	6
1972	6	3	6	7	6	4.5
1973	7	6	7.4	9	11	12
1974	7,1	10	13	15	16	25

Tablo.3

ABD Ekonomisin Son İki Yılı

	GSMH (milyar dolar)	Enflasyon (1967 = 100) (tüketici fiyatları)	Yeni İnşaatların Sayısı (milyon)	(%)	Hisse Senedi Fiyatları (ortalama)
1973					
Ocak	832	127	2.5	5	1000
Nisan	837	131	2.3	5.1	930
Ekim	845	137	1.4	4.6	920
1974					
Ocak	830	140	1.6	5.2	850
Nisan	828	148	1.3	5.4	601

Tablo.4

Bazı Kapitalist Ülkelerdeki Fiyat Artışları (%)

	1961-1971	1972-73
ABD	3.1	8.8
Japonya	5.9	19.1
Fransa	4.3	8.5
F.Almanya	3	7.9
İtalya	4.2	12.5
İngiltere	4.6	10,5

CHP içindeki kavga neyin kavgasıdır ?

CHP içindeki çekişme finans kapitalle bütünleşmek yada ona karşı çıkmak şeklinde özetlenebilir.

Halim TOĞAN

CHP içinde Partiyi *fiilen* Merkeze çekmek isteyenlerle «sol»da tutmak isteyenler arasında çekişme; toplumda birbiriyle çelişen iki ekonomik ve sosyal çıkar arasında sınıf mücadelesinden doğmaktadır, Bu çekişmede bir yanda Merkez takımı (Ortanın solcuları ve Sosyal Demokratlar), öbür yanda «Demokratik Sol»cular, ya da küçük burjuva demokratları yer alıyor. Ama gerek «demokratik sol»culuk Partinin umdeleri arasına alınmış olduğundan, gerekse Merkezciler dediğimiz takım «demokratik sol» kavramını kendince saptamakta yarar gördüğünden, her iki grup da «demokratik sol»culuğa sahip çıkıyor. Bu yüzden kavga, görünüşte, geçende Ankara'da yapılan forumdan da anlaşıldığı gibi, «demokratik sol»un ne olduğunun ve ne olmadığının saptanması üzerinde veriliyor.

CHP içinde tam da şu sırada böyle bir kavganın gündemde olması boşuna değildir Hakim sınıflar köklü bir hükümet bunalımı ile karşı karşıyadır, 14 Ekim seçim sonuçları hâkim sınıfların kendi içlerindeki çekişmelerden, ve bu çekişmelerin ardındaki çıkar çatışmalarının kitlelerin hayatına yansımasından doğan siyasi iktidar bunalımına bir çözüm getirmemiş, bilâkis bunalımı büsbütün arttırmıştır. Bunun üstüne, kapitalist ülkelerde enflâsyon ve krizin yurda yansıması binmiştir. Bu durumda, hâkim sınıflar için, ülkenin daha uzun süre sadece *hükümetsiz kalmaması* değil, «güçlü» bir hükümetin kurulup *iş görmesi* gereklidir. Tabii hâkim sınıflar indinde «güçlü» hükümetten kasıt, ekonomik krizin kendilerine en az zararla (yani yükü kitlelerin sırtına yıkılarak) «atlatılması»nı sağlıyabilecek hükümettir. Böylelikle, *aynı zamanda*, hâkim sınıflar içinde birbirleriyle çekişen kesimlerden bazıları hem krizden en az zararla çıkma imkânına kavuşacak, hem de süregiden çelişkilerin kendi yararlarına çözülmesini sağlamış olacaklardır. (Bu ikisi aslında, tabii, aynı sürecin ayrı veçheleridir.)

CHP'nin Merkezcileri (14 Ekimdenberi hükümetin CHP kanadının izlediği iç ve dış siyaseti tayin edip uygulayan takım), CHP'yi tek başına iktidara getirebilecek bir erken seçimden yararlanarak böyle bir «güçlü» hükümet kurmaya, ya da hiç değilse böyle bir hükümette yer almaya tâlip ve adaydır. Tekelci sermayenin bazı kesimleri ve onların türlü kademelerdeki temsilcileri de bunu istemektedirler. Çünkü ekonomik alanda «kararlı» ve kesin tedbirlerin alınmasını gerektirecek olan önümüzdeki güç dönemde CHP'nin ucundan kenarından da olsa iktidar sorumluluğuna katılmasında yarar görmektedirler. Üstelik, ülkenin bugünkü koşullarında (işçi sınıfının örgütlü gücünün henüz yeterince oluşmadığı bir ortamda) bugünkü yapısıyla iktidara ortak olacak ya da tek başına iktidara gelecek bir CHP'nin ister istemez sağda oynayacağını görmekte, bilmektedirler. Böylece, CHP'nin muhalefette kalması hâlinde Parti içinde şimdiki yöneticilerin hayli solunda yer alan küçük burjuva demokrat unsurların ağırlık kazanması, CHP'nin bu yüzden ister istemez daha sola kayması önlenmiş olacaktır.

Sade o da değil. CHP içindeki Merkez takımına tekelci sermayenin kimi kesimlerinin daha koalisyon hükümeti kurulurken duydukları güven, giderek, özellikle Kıbrıs olayı sırasında ve hemen sonrasında ve hemen sonrasında bir ölçüde diğer kesimlere de yayılmıştır. Buna karşılık Merkezciler, koalisyonun hâkim kanadına hâkim takım olarak baştanberi yaptıkları ve yapmadıklarıyla bu güvene *hak* kazanmışlardır, Zira Ecevit'in kendi deyişiyle «iktidardayken bile muhalefet olma» durumundan kurtulmanın yolunu, düzeni *değiştirme* sorununun üzerine üzerine gidecek yerde, Partiyi giderek «gerçekçi» bir Merkeze çekmekte, yani ülkedeki gerçek ekonomik ve sosyal iktidar mihraklarına yakınlaşmakta görmüşlerdir. «Düzeni değiştireceğiz!» diye başa geçtikleri halde, *düzenin gereklerini* yerine getirmişlerdir. Böylece kendileri ne iktidar emanet edilebilecek «devlet adamı» sıfatına «lâyık», «sorumluluk sahibi» *güvenilir* kişiler olduklarını içte ve dışta birçok çevrelere ispat etmişlerdir.

Bunun tek nedeni ya da izahı bu kişilerin iktidar ya da koltuk uğruna herşeyi yapmaya hazır ve razı profösyonel küçük burjuva politikacılar olmaları değildir. CHP gibi kitleler içinde örgütlenmiş, özellikle Ecevit'in kişiliğinde belli bir ölçüde itibarını yenilemiş ve siyasi iktidarın meşruiyet basamağına ayağını koymuş bir partiye, ülkede dışa bağlı tekelci kapitalizmin bugün vardığı gelişme aşamasında, belli bir işlev yüklenmek istenmektedir. Bu işlev, bugünkü düzende ulusararası kapitalizmin ve yerli büyük sermayenin çıkarları doğrultusunda burjuva reformcu nitelikte birtakım «düzeltme»leri gerçekleştirme işlevidir. Küçük burjuva politikacılar gerçek iktidar olgusunun onları getirip kıçüstü oturttuğu sathı mailde «hiç bir şey yapamadan» çekip gitmekle «hiç değilse birşeyler yapmak» için iş başında kalmak arasında bir seçim yapmaya zorlanarak gitgide bu işlevi üstlenir olmuşlardır.

Bu süreç CHP'yi gitgide, bazılarının sandığı ya da sanmak istediği gibi, Batılı anlamda bir sosyal demokrat partiye dönüştürmüyor. Bunun için gerekli koşullar Türkiye'de, ve Türkiye gibi toplumlarda mevcut değildir, ilerde de olmayacaktır. (Bunun ayrıntılı nedenleri bir başka yazının konusudur. KİTLE'de daha önce de etraflıca açıklanmıştır.) CHP bu süreçle gitgide sağa kayıp Merkeze yaklaştığı oranda 12 Mart döneminin «partiler-üstü» hükümetlerinin üstlendikleri görevi «partiler demokrasisi»nin meşruiyet sınırları içinde ve «partiler demokrasisi» nin gerektirdiği tercihler ve yöntemlerle yerine getirmeye âmade bir parti, hem de bunu yapabilecek yegâne parti hüviyetine bürünüyor. Bu gidişle daha da bürünecektir.

İşte bu durumda tekelci sermayenin kimi «ilerici» mihrakları indinde CHP'nin «güçlü» bir hükümete ortak olması, ya da tek başına iktidara gelmesi ne kadar gerekliyse, CHP içindeki «güvenilir» Merkez takımının da Parti-içi iktidara hâkim olup onu sağlamca elinde tutması o kadar gereklidir. Merkezcilerin hâlen CHP içinde herşeyi göze alarak ve her yöntemi kullanarak sürdürdükleri mücadelenin ana hedefi budur. Merkezciler CHP'ye bir süredir duyulan güvenin sürmesini, hâlâ süren bazı tereddütlerin giderilmesini sağlıyacak, «güçlü» bir hükümetin işini yokuşa sürmeyecek «sağlam» ve «güvenilir» bir örgütü her an için el altında hazır bulundurmak istemektedirler.

Ne ki CHP'nin, 12 Mart döneminin harikası «partiler-üstü» hükümetlerinin işlevini bugünkü koşullarda, bugünkü koşulların elverdiği rötuşlarla devralması, tekelci sermaye ile işçi sınıfı ve küçük burjuva kitleler arasındaki onulmaz çelişkide açıkça tekelci sermayenin yanında yer alması demektir. Oysa CHP 12 Marttan sonra bu çelişkiyi enine boyuna işleyerek kendi içinde arına arına «Yeni CHP» olmuş, «yeni»liğinin ispatını da 14 Ekim seçimlerinde sağladığı başarı ile tescil etmiştir. CHP'nin 14 Ekim başarısı salt CHP kurmaylarının «kurnazca» vaadlerinin, vs. ürünü değildir. Bu vaadlerin çoğunu, *esasta*, Yeni CHP'nin bu çelişkiden kaynaklanıp beslenen *yeni taban yapısı* belirlemiş, dayatmıştır.

Bunun içindir ki CHP bugün, tutmayacağını bile bile verdiği sözden dönmüş *mütecavis* bir parti, bir *tekelci sermaye* partisi değildir. İktidar olgusu karşısında bir süre kararsızlık ve çaresizlik içinde bocalayıp sonunda selâmeti sermayenin yamacında bulan kişilerin yönetiği tipik bir küçük burjuva partisidir. Yöneticilerin sermayenin yamacına doğru bu kayışı Parti içinde çalkantıyı ve «huzursuzluğu» ister istemez beraberinde getirmiştir.

Parti içinde Merkezcilerin ağır bastığı Genel Merkeze karşı çıkan küçük burjuva demokratlar, nihai tercihleri ne olursa olsun, bugün için, uluslararası kapitalizmin uzantısı tekelci çıkarlarla kitle çıkarları arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi dile getirmektedirler. CHP içindeki kavganın kökünde, artan hayat pahalılığının, vs.'nin CHP'li seçmenler üzerindeki olumsuz etkisinden duyulan kaygu kadar, hattâ ondan da çok, ekonomik krizin atlatılması için alınacak tedbirlerin bedelinin kimlere ödetileceği ve giderek CHP'nin burjuva reformizmine sıvanmasının «yeni» CHP'ye «yaraşıp yaraşmıyacağı» sorunları yatmaktadır, Kavganın gerçekte bir sınıf kavgası olmasının nedeni budur, Örgüte hakim olmak için Genel Merkezce verilen mücadelenin bunca ciddi ve kıyasıya olması da bundandır.

Küçük burjuva demokratların nihai tercihlerinin ne olacağını işçi sınıfının örgütlü gücü ve işçi sınıfı adına saptanıp izlenen tutarlı siyasetler belirleyecektir. Bu bakımdan CHP'yi «demokrasi cephesinin selâmeti» uğruna her ne bahasına olursa olsun *tümüyle* desteklemek gerektiğini savunarak CHP'nin sağda oyuna sokulmasına cevaz veren sözde «gerçekçi» görüşler ne kadar yanlış ve açıkça teslimiyetçiyse, CHP'nin *bütünüyle* tekelci sermayenin yedek gücü olduğunu ileri süren sözde «sol» keskin görüşler de bir o kadar yanlış ve âvaredir.

TSİP'den haberler

Referandum mitingi yapıldı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İzmir İl'inin düzenlediği REFERANDUM yürüyüş ve mitingi 9 Kasım Cumartesi günü İzmir'de yapılmıştır, Dört bine yakın partili, işçi ve emekçinin izlediği mitingte, İzmir ilinden ve Genel Merkezden gelen konuşmacılar referandum hakkını savunmuşlar ve Partinin referandum kampanyasını anlatmışlardır. Mitinge katılanlar, konuşmaları çiseleyen yağmur altında büyük ilgiyle dinlemişlerdir.

İzmir Referandum mitingiyle ilgili geniş haberimiz KİTLE'nin 6, sayfasında yer almaktadır.

TSİP Elâzığ toplantısı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Elâzığ'daki ilk kapalı salon toplantısını 9 Kasım Cumartesi günü yapmıştır. Toplantıdan bir gün önce, toplantı duyurularını dağıtan TSİP'liler faşist saldırganların saldırısına uğramışlar ve Elâzığ İl Başkanı, ondan fazla faşistin saldırmasıyla dövülmüştür. Faşist saldırının, Elâzığ Emniyet kuvvetlerinin bildiri dağıtılacağını önceden bildiği bir bölgede meydana gelmesi, ve faşistlerin bu bölgede bildiri dağıtılacağından önceden haberli olmaları dikkati çekmiştir.

Faşist teröre rağmen, TSİP kapalı salon toplantısı büyük ve son derece coşkun ve hareketli bir kalabalık tarafından izlenmiştir, Bu kalabalığı gören saldırganlar olay çıkaramamışlardır.

Toplantıda Elâzığ İl Başkanı ve İl Sekreterinden sonra TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, TSİP Eğitim Propaganda Sekreteri Oya Baydar ve Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Veli Gürcan konuşmuşlardır, Konuşmacıların sözleri sık sık alkışlarla ve «bağımsız Türkiye», «Sosyalist Türkiye», «Kahrolsun faşizm», «Doğuda jandarma ve ağa zulmüne son» gibi sloganlarla kesilmiştir.

Daha sonra Parti binasında yapılan toplantıda, Parti ve diğer konularla ilgili sorular Genel Başkan tarafından cevaplandırılmıştır.

TSİP Gaziantep toplantısı

TSİP Gaziantep Kapalı Salon toplantısı geçen hafta düzenlendi. Toplantıyı açan İl Başkanı Attila Karataşlı, partinin ve Antepteki çalışmaların önemine değinerek, tüm Antepli devrimcileri, işçi sınıfının devrimci partisi içinde birleşmeğe çağırmıştır.

Daha sonra konuşan TSİP genel başkanı Ahmet Kaçmaz, örgütlenmenin mücadeledeki önemine değinerek, işçi sınıfı siyasi hareketinin başarısının temellerini ve Partinin önemini vurgulamış, CHP'ye karşı olan parti politikasını izah etmiştir.

Konuşmacılardan Adana İl Başkanı Mehmet Yücel ise partinin referandum kampanyası hakkında bilgi vermiş ve TSİP'in emekçi yığınların ekonomik ve demokratik taleplerinin savunucusu olduğunu belirtmiştir.

Son olarak söz alan MYK üyesi Veli Gürcan, devrimci halk mücadelesindeki öncülük sorununun önemine değinmiş, işçi sınıfı öncülüğünün sadece ideolojik değil, politik ve örgütsel bakımdan, fiili fakımdan bir sütün olduğunu söylemişti.r Gürcan işçi sınıfı partisinin niteliklerine değinerek, partisiz mücadelenin asla başarıya ulaşamayacağını hatırlatmıştır,

TSİP Sakarya toplantısı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, 12 Kasım gecesi Adapazarında da Partiyi tanıtma amacını taşıyan bir kapalı salon toplantısı yapmıştır. İl örgütünün henüz kurulmamış olduğu Sakarya'da, TSİP toplantısı büyük ilgi görmüş ve Genel Merkezden gelen konuşmacılar ilgiyle dinlenmiştir, Toplantıda AP'li bazı sendikacıların ve MHP'li bazı unsurların konuşmacılara müdahale eğilimleri, anında engellenmiş ve salonda bulunanların «bağımsız Türkiye», «Kahrolsun emperyalizm» «Sosyalist Türkiye» sloganları arasında eriyip gitmiştir. TSİP Genel başkanından önce konuşan Sakaryalı genç bir işçi, örgütlenmenin ve TSİP etrafında kenetlenmenin önemini vurgulamış, daha sonra söz alan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, Partinin kuruluşunu ve ilkelerini anlatmıştır, Sonraki konuşmacı, Merkez Yürütme Kurulu üyesi Aydoğan Gezer, özellikle işçi sorunları ve REFERANDUM sorunu üzerinde durmuş, sarı sendiklara karşı savaşta referandumun önemini anlatmıştır. Eğitim Propaganda Sekreteri Oya Baydar ise, Partinin kuruluşu sırasında, partiye yöneltilen eleştirileri cevaplandırmış, sosyalist hareketin toparlanması zorunluluğunu bu toparlanmanın ilkelerini anlatmış, örgütlü mücadelenin iktidara giden tek mücadele olduğunu bildirmiştir.

Konuşmacılar son gelişmeleri, faşist saldırıları, emperyalizmin ajanı Kissinger'in Türkiye'ye gelmesini protesto etmeye yönelik eylemleri anlatmışlar ve salonda bulunanların çeşitli sorularına cevap vermişlerdir.

Toplantıdan sonra, bir sohbet toplantısı yapılmış ve çeşitli konular görüşülmüştür.

Sınıfların üstünde, 'Tarafsızlık' ve 'Bağımsızlık' yoktur

Baştarafı 1. sayfada

lumdan her kişi taraflıdır. Ya sömürüden yanadır ya sömürüye karşıdır. Belli bir sınıftan yanadır ve o sınıfın çıkarları doğrultusunda taraf tutar.

Sömürünün egemen olduğu sınıflı toplumlarda, sınıflar gerçeğini reddetmeye veya örtmeye yönelik olanlar, her zaman hakim sınıflardır. Çünkü, sınıf gerçeğini kabullendikleri anda, o toplumda sömürü ve baskının varlığını da kabullenmek zorunda kalacaklarını ve bu sömürü ve baskıdan kendilerinin sorumlu tutulacaklarını bilirler. Bu yüzden, hele «bunalıma düştükleri» zamanlarda, sınıf çelişkilerini yumuşatacak, geri planlara atacak fırsatları kaçırmazlar. Aksine bu fırsatları yaratırlar, zorlarlar. Kıbrıs olayları sırasında koparılan, «milli birlik, beraberlik» sloganları içinde, işçi sınıfımızı ve emekçi halkımızı tüm sömürücülerle aynı kaba koyarak, sömürü ve baskıyı daha da yoğunlaştırma çabalarını unutmuyoruz.

Son günlerdeki hükümet bunalımı da, hakim sınıfları, hem sınıflararası çelişkiyi arka plana atmak zorunda bırakıyor, hem de yeni bir fırsat veriyor. Başları sıkışınca «sözde tarafsızlara ve sermaye ideolojisine kalıp ve kılıf haline getirdikleri Atatürkçülüğe sığınanlar, bu defa da bir «tarafsız»(?) Başbakan adayı buldular. Bu satırların yazıldığı sıralarda çoğunluğu tarafsızlardan(!) oluşacak bir kabine kurulmasına çalışıyor.

Oynanan oyun açıktır: Herhangi bir parti üyesi olmadığı için geniş kitlelerce taraflı olduğu açıkça bilinmeyen «tarafsızlar» en iyimser ihtimalle emek-sermaye çelişkisini uzlaştırabileceklerini sanan bazı safdil bilimsizler ile «biraraya getirilerek partiler üstü bir hükümet teşkili yoluna gidilmektedir. Böylece, sermaye sınıfının politikasına ve ekonomisine uygun bir kabine yapısı kurularak sözde «adil» yaftalı bir yönetim yolu bulunmuş izlenimi verilmek istenmektedir.

İç ve dış sömürü ortaklığı, bir kere daha «tarafsızlık» masalına başvurmak, uyanan emekçi kitlelerin gerçekleri görmesini bir kere daha «tarafsızlık» yutturmacasıyla geciktirmek hesapları peşindedir. Bu arada, türlü hesaplarla, belki de yeni atlar bularak kendi partilerini onarmaya, kendi hükümetini kurdurmaya çabalayacaktır.

Bu yutturmacanın ardından gelecekler bellidir: Sözde «tarafsızlar» ya sermayenin ajanı olduklarından, ya da ister istemez finans kapitale, parababalarına dayanacaklarından, işçi sınıfı ve emekçi halk düşmanı bir politikanın uygulayıcıları olacaklardır. Üstelik de bu politika «tarafsızlık» maskesi altında yürütülecektir. Tekrar tekrar belirtelim ki partisiz olmak demek tarafsızlık değildir. Ve sınıflı toplumda hiç bir politika tarafsız olamaz.

Ancak, eninde sonunda, tüm tarafsızların maskeleri düşecek ve emekçi «halkımız» kendi örgütlenmesi, kendi siyasi örgütünün ağırlığı olmadıkça, karşısına «tarafsız» diye çıkartılanların her zaman sömürü ve baskıyı yeni bir yoldan sürdürmek için kullanıldıklarını anlayacaktır. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız, bundan böyle denecek tarafsızlık oyunlarının karşısına kendi siyasi örgütlenmesiyle çıkmayı bilecek ve sonuna kadar taraflı, yani işçiden, yoksul köylüden tüm sömürülenlerden yana, yani kendinden yana taraflı olacaktır. Bu nedenle var gücümüzle «tarafsızlık» demogojisini halkımıza anlatmalı ve tarafsızlık etiketi altında emperyalizm ve yerli ortaklarının yeni kabinesinin oluşturduğunu var gücümüzle kitlelere göstermeliyiz.

TİP'in örgüt ve örgütlenme ilkeleri

(Baştarafı 4 de)

dürebilmesi bakımından, bir zaafını teşkil etmektedir İşçi sınıfı tüm emekçi kitle içinde azınlıktadır ve yine Türkiye'deki şartlar sonucu var olan işçi sınıfı da TİP'e sahip çıkarak parti saflarını doldurmuş değildir. Bu durumda, işçi sınıfından ziyade, esas itibariyle burjuva ideolojisine dönük diğer emekçi kitleler partide ağırlığını ve etkisini duyurmaktadır. TİP'in bugünkü sınıf dayanağının bu niteliği hareketin sosyalist çizgiden kaymasını kolaylaştıracak bir faktördür. Çünkü sosyalizm, asıl işçi sınıfının ekonomik ve politik ideolojisidir... Bu sınıfsal nedenlere bir de seçimleri kazanma oy toplama kaygusu eklenince sosyalist çizgiyi muhafaza edebilmek daha da zorlaşmaktadır... TİP'in baş ödevi kitleleri eğitmek, örgütlemek, bilinçlendirmektir» (Tüm dergisi, sayı 1, s: 8)

İşte Boran'ın «hareketin sosyalist niteliğini sürdürebilmesi bakımından zaaf olarak kabul ettiği» gerçekler ve şikâyetçi olduğu «işçi sınıfına oturamama» engellerini aşma yolunda, yani kitle partisinden işçi sınıfının sosyalist siyasal örgütüne varma yolunda ve gibi adımlar atıldığı sorusuna TİP yönetici kadrosunun verebileceği inandırıcı bir cevap yoktur.

Aren - Boran muhalefeti' nin örgütlenme ve örgütlenme ilkeleri üzerinde durmalarının nedeni, 1968 kısmi senato seçimlerinde parlamentarizmin iflasının açıkça ortaya çıkması, öte yandan da, 1968'lerde Türkiye'de sosyalist hareketin artık belli bir aşamaya gelmiş olması sosyalizmin biliminin yaygınlaşması, parti modeli, örgütlenme modeli üzerine tartışmaların gelişmesi ve bir kısım yöneticilerin, bu ortamda, artık TİP modeli bir partiye yer olmadığının farkına varmalarıdır.

Sendikalizm popülizm ve parlamentarizmin örgütlenmesi

TİP yapısında bir kitle örgütü, doğuş hastalıkları olan sendikalizm, popülizm ve onların kaçınılmaz sonucu parlamentarizmin örgüt yapısını yansıttı. Böyle bir örgüt yapısı da bu hastalıkları, zamanla tedavi edecek yerde daha da ağırlaştırdı.

TİP'in örgütlenmesi, Türkiye plânında, popülizm ve parlamentarizmin yaygın örgütlenme, oy ve seçim örgütlenmesi anlayışına dayandı.

1964 kasımında, Aybar, örgütlenme çalışmalarını şöyle anlatıyordu: «...İki ayda bütün illerde teşkilat kurulabilir. Önümüzdeki tek engel paradır, Arkadaşlar, birçok ilde hiç kimseyi tanımadan 3.4 günde teşkilat kurabildiler. Bunun için kahvelerde oturup halkla konuşmak yetti.» (Yön sayı 87, 27 Kasım 1964, TİP lideri Aybar ile bir konuşma) İşte TİP'in örgütlenme anlayışı «hiç kimseyi tanımadan 3-5 günde teşkilat kurmayı başarı sayan, kalıcı, sağlam, kadrolara yönelik bir örgütlenmeyi asla kale almayan sosyalist örgütlenme ile uzaktan yakından bir ilişkisi bulunmayan bir anlayıştı.

1965 seçimlerine doğru örgütlenme çalışmaları hızlandırılmıştı .Bunun anlamı, kim müracaat ederse, ona parti mührünü emanet etmek, gereğinde ailece parti teşkilatları oluşturmak ve çok kısa sürede çok yerde teşkilat açmakla övünmekti. Aybar ve tüm yönetici kadro, 1965 başlarında, 1969'da «başa güreşileceğine» inanıyordu, Aybar şöyle diyordu: «Önümüzdeki seçimler Türkiye tarihinde bir dönüm noktası olacaktır. Bunu elbet, Türkiye İşçi Partisi kazanacak anlamına söylemiyorum. Fakat bu seçimlerde parlamentoya bir avuç milletvekili sokmalıyız. Bu bir avuç emekçi milletvekili Türkiye'nin politik ortamını temelden değiştirecektir... Türkiye İşçi Partisi 1969 seçimlerinde başa güreşecektir.» (Sosyal Adalet, sayı II, 1964, Ek broşür)

Başa güreşileceğine öylesine inanılmıştır ki, 1969 seçimlerindeki kesin başarısızlık karşısında, Aren, Emek dergisindeki yazısında, sonuçlar, «tarihin akışına ters düşen bir olay» olarak yansıtmaktadır. (Emek, sayı 13 s: 2)

Parlamentarizmin ve popülizmin örgütlenmesi; gevşek, kadrolara önem vermeyen ve ihtiyaç göstermeyen, tabela particiliğine ve oy avcılığına dayanan bir örgütlenmeydi. Bu, popülist eğilimlerle kitlelerin nabzına göre şerbet vermeyi, popülist edebiyatı geliştirmeyi, oy potansiyeli açısından vermeyi, popülist edebiyatı geliştirmeyi, oy potansiyeli açısından önemli görülmeyen işçi sınıfı yerine köylülüğü getirmeyi, «en çok ezilen köylüdür, şu halde köylüye dayanılsın mantığını güçlendirmeyi getiriyordu. Aybar, popülizmin ve parlamentarizmin ve onun örgütlenmesinin en bariz örneklerinden birini şu sözleriyle veriyordu.

«Türkiye İşçi Partisinin oy ortalama oranı köylerde yüksek. 1968 seçimlerinde bu gelişmenin daha hızlandığı muhakkaktır. Binanaleyh biz köye gideceğiz... Bütün köylerde, 'ben İşçi Partiliyim' diyebilecek yürekli arkadaşlar vardır. Gezdiğimiz köylerden biliyoruz. Bir arkadaş çıkıyor, 'ben İşçi Partiliyim' diyor Zaten köylüler de söylüyor: 'Burada filan sizdendir, İşçi Partili falandır'. Gidiyorsunuz, 'benim' diyor. 'Sen partiye kayıtlı mısın?' Yo, kayıtlı filan değil. Gönüllü olarak İşçi Partili. Bizim taban teşkilatımız bu ellere teslim edilirse,-ki edilmelidir- son derece güç kazanacağımız muhakkak.» (28 Haziran 1969, Genel Yönetim Kurulu, Açış konuşması, TİP haberleri, sayı 16, s: 9)

Böylece, 1965 seçimlerinden sonra, örgütün gevşek kitle örgütü yapısının yerine sosyalist örgütlenme anlayışına ve ilkelerine dayanan bir yapı getirileceği yerde, giderek parlamentarizm ve popülizmin daha etkin olduğu bir yapı geçirildi. Sosyalist kadrolar meselesi bilinçli olarak reddedildi, Sempatizanlar kalabalığı yanında militanlar önerenler etkisizleştirilmeye çalışıldı. Temel teorik eğitim, kadro eğitimi ve profesyonellik hatta sosyalizmin biliminin en tartışmasız noktalarından biri olan «dıştan bilinç götürülmesi» tümüyle ve bilinçli olarak reddedildi. İşçi sınıfı öncülüğünün yerine, kimden çok oy gelmesi ihtimali varsa ona eğilme yani popülizm güçlendirildi.

Parlamentarizm adına, adı ünü duyulmuş yazarların liste başlarına yerleştirilmesi, Parlamentoya girenlerin hemen Merkez yürütme kuruluna alınması ve merkez yürütme kurulunun parlamento grubuyla adeta özdeşleştirilmesi, çeşitli bölgelerde o bölgedeki oyları kontrol eden ama sosyalizmle en ufak bir ilişkisi bulunmayan ağaların, bölgesel olarak etkin kişilerin partiye alınması ve partiden aday gösterilmesi, bu kişilere tavizler verilmesi, yollarına kolayca gidildi.

İşte bu yüzden popülizmin ve parlamentarizmin örgütlenmesinden geriye bir kadro, bir sağlam çekirdek kalmadı. Sadece bir zamanlar TİP'e oy vermiş ve kendi yörelerinde TİP teşkilatını kurmuş «ilericiler» kaldı. Ve bunların bugün büyük çoğunlukla tek tek ilericiler, veya sosyalistler olarak dağınık şekilde var olmaları, ya da büyük bir çoğunluk CHP ile bütünleşmiş bulunmaları parlamentarizm-popülizm örgütlenmesi çıkmazının en açık kanıtları ve belgeleri olarak durmaktadır.

Gelecek hafta TİP örgütlenmesinin diğer önemli hata ve eksiklikleri üzerinde durmaya devam edeceğiz.

CHP'deki çekişme

(Baştarafı 1. de)

Paşa okulunda iyi özümlemiş merkez yöneticileri için gençleri saf dışı etmek bir-iki oyak oyununa bağlıydı,-Kurultay delege kartları verilmeyi,verdi solcu gençlere, kapılar polislere tutturuldu, direnenlere bir kaç sopa-cop, iş tamamdı, Kurultay böylece 27 ilin delegeleriyle toplanıp bir gün de sonra erdi. Ecevit'de Kurultayda gayet «ajitatif ve militanca» bir konuşma yaparak demokratik solculara ve demokratik sola övgüler düzüyor bu sırada ise 40 ilin delegesi 500'e yakın demokratik solcu dışarda kafa göz patlamış üstlerine salınan polislerle cebelleşiyordu.

Sonunda iş merkezin çıkarları çerçevesinde bağlandı ve merkeze bağlı kişiler gençlik kollarının yönetimine getirildi, Kurultaydan sonra Ecevitin önünü kesip «dönen dolaplardan» «haberi olmayan» genel başkana «anti-demokratik uygulamayı» anlatmak istiyen demokratik solcuların lideri Sabri Ergül polis coplarıyla tesirsiz yale getirilirken, Ecevit şöförüne çek işareti yaparak hiçbir şey olmamış gibi olay yerinden ayrılıyordu.

Şimdi demokratik solcular parti içinde bir adım gerilemişlerdir, Son olaylardan gerekli dersleri alıp, kimin kimden yana olduğu nihayet kavrıyabilirlerse, merkezin komplocuğuna parti tabanındaki en geniş demokratik muhalefeti örgütliyerek cevap vermeyi başarabilirlerse, bu halkımızın demokratik mücadelesinde ileriye doğru atılmış önemli bir adım olacaktır.

Pahalılık işsizlik ve

(Baştarafı 1. de)

larla satılmaktadır, Gıda maddelerinin üretimini, yada ithalatını ve ticaretini elinde tutan bir avuç finans kapital zümresinden (parababalarından), talan ve vurgun gelenekli tefeci-bezirganlığa kadar uzanan istifçiler (stokçular), karaborsacılar, halkımızın sırtından milyonlarına yeni milyonlar katmaktadırlar. Yağ, süt, peynir, et, pirinç gibi temel ihtiyaç maddeleri bulamaz, bulsa da alamaz duruma gelmiş geniş işçi kitleleri net 900 lira civarındaki asgari ücretleriyle hatta çoğu zaman onun da altına düşen gelirleriyle *yada yok olmak savaşı* vermektedir.

le *yaşamak değil var olmak*

Emekçi köylülerimizin durumu da kentlerdeki işçi kitlelerinden pek farklı değildir. Köylülerimiz ve özellikle yoksul köylülerimiz (topraksız yada az topraklı köylü) aileleriyle birlikte aynı işsizlik, pahalılık, «yok»luk cehenneminde yaşamaktadırlar. Mevsimlik işçiler yılın 3.5 ayında boğaz tokluğuna iş bulabilmek, te, diğer aylarda ise gerçek bir açlığın içinde çırpınmaktadırlar.

Tefeci bezirganlık ve derebeylik köylülerimizi iliğine kadar sömürürken yoksul köylülüğün en yoğun olduğu Doğu Anadolu'da kıtlık daha yıkıcı bir düzeye ulaşmış,tır. Üstelik Doğu Anadolu köylüsü üzerindeki ağır sömürü, militarist, ve şoven burjuva-bürokrat tahakkümü ile daha da koyulaşmaktadır. Kürt emekçilerine açık açık yöneltilen düşmanca uygulamalar ekonomik, sosyal ve politik bir bütünlük halinde ve faşist çizgide sürüp gitmektedir.

KITLIĞA GİDEN YOL

Sözün kısası yurdumuz tam anlamıyla bir «yok»lar ülkesi haline gelmiştir. Likit Gaz, süt, peynir, şeker, pirinç, kömür, ilaç gibi temel ihtiyaç maddeleri «yok»tur, bulunamamaktadır, Uluslararası ve yerli finans kapitalin izlediği ekonomik sömürü mekanizması «kâr, daha çok kâr, en çok kâr» dan ötesini görmeyen kör ekonomik düzen yurdumuzda «yok»luğun kol gezmesine sebep olmuştur, olmaktadır.

Yaklaşan kış, kaloriferli, saray yavrusu apartmanlarında keyf süren parababalarını değil, büyük kentleri çevreleyen gecekondulardaki yoksul halkımızı apansız bastıracaktır. Kömür ya yoktur, yada yanıma yaklaşılamayacak fiyatlarla ve çoğu zaman karaborsadan satılmaktadır. Odun ateş pahasıdır. İnsan sağlığını kâr kaynağı yapan yerli ve yabancı ilaç tekelleri, ilaç depoları, eczaneler bir kâr bölüşümü kavgası içine düşmüşler, halkımızı hayati ilaçlardan yoksun bırakmışlardır.

KİMDİR SUÇLU?

Soruyoruz! Kimdir bu İŞSİZLİK cehenneminin sorumlusu? Kimdir pahalılık canavarını besleyip büyütenler? Kimdir yurdu bir «yok»lar ülkesi haline getirenler? Kimdir kıtlığı başlatanlar? Emekçi halkımızın sürüp gelen sefaletinin sorumlu ve suçluları kimlerdir? Kimlerdir sömürü ve zulmü yürütenler?

Cevap açık ve kısadır: Uluslararası büyük kapitalistlerle kucak kucağa rezil bir sömürü ağı kurmuş olan yerli parababaları (tekelci kapitalistler), güdüm ve denetimleri altında tuttukları tefeci-bezirgân ve derebeyi artığı ortaklarıyla birlikte yaratmışlardır bu cehennemi. Suçlu bunlardır işte! Çürüyen ve temellerinden sarsılan düzenlerini biraz daha sürdürebilmek için, bu yıkılası düzeni kan, zulüm ve gözyaşı pahasına koruyanlardır.

Yani, suçlular, asıl suçlular EMPERYALİSTLER ve YERLİ ORTAKLARIDIR, YABANCI VE YERLİ PARABABALARIDIR?

Görevimiz bunlara karşı mücadele etmek üzere ÖRGÜTLENMEK VE KENETLENMEKTİR.

kitle

Sahibi : Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür : Orhan Doğançay/ Yönetim yeri : Çemberlitaş, Piyerloti Caddesi 27/c İstanbul/ İzmir Bürosu : 355. Sokak 55-401/ Konya Bürosu : İdman yurdu Sitesi, Kat: 3, No: 90/ Eskişehir Bürosu : Köprübaşı Tekiz Sokak 2.8/ Adıyaman Bürosu : Gölbaşı Caddesi No: 121/ Urfa-Ceylanpınar Bürosu : Posta Kutusu : 9, Ceylanpınar / Gölcük Bürosu : Yeni Mahalle, 27 Mayıs Caddesi, Kerimağa Blok Apartmanları 20-E / Abone şartları : yıllık 50, altı aylık 30 lira. Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım : Hür Dağıtım / Dizgi : Murat Matbaacılık Koll. Şti. / Baskı : Özgür Gazetecilik ve Mataacılık İşletmesi / Son baskı tarihi : 18 Kasım 1974.

Kapitalist sömürü işkazaları ile daha da yoğunlaşmakta ve çelişki keskinleşmektedir

CIVA KATLIAMI

Röportaj

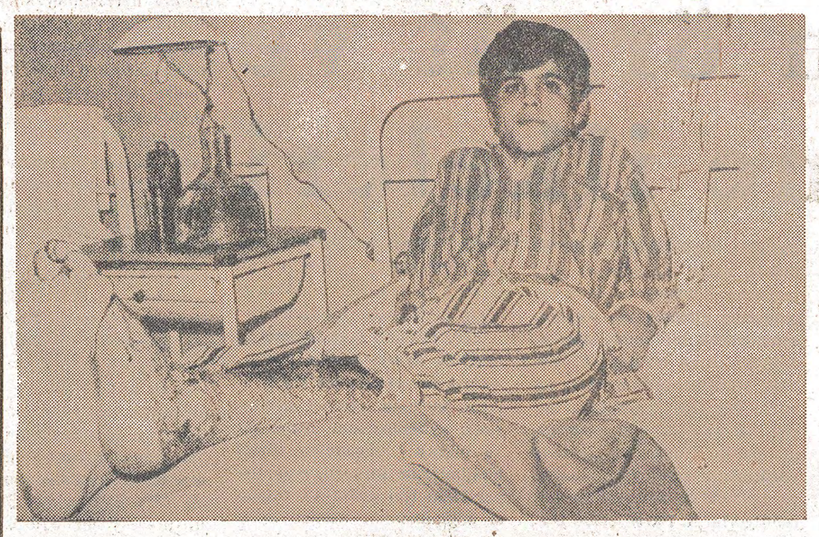

Sızma'nın içinde koptu kıyamet

Bir gün İsdemir inşaatında yüzlerce metre yükseklikten yuvarlanıp yere çakılır dal gibi bir yapı işçisi. Oracıkta ölür. Ne belinde emniyet kemeri ne başında koruyucu başlık... Bir başka gün grizu patlar. Yerin yedi kat dibindeki bir kara cehennemde. Yanıp kavurur Zonguldak'ta bir Karadeniz çocuğu. Ciğerlerinde kömür tozu, ardında dul karısı ve yetimleri... Asit kazanı başında çalışan bir Derby işçisi kan tüküre tüküre ölür gider Kaptırdığı kolunu makinadan çıkarırlarken parmaklarını da bırakır bir otomobil işçisi Bursa ovasında... Emniyet tertibatı olmayan pres boşanıverir birden... Bir, üç, beş metal işçisi artık ayaklarının üstünde yürüyemez olur. Koltuk değneklerine dayanarak ve başka hiç bir şeye dayanamayarak... Yaşamak değil sürünmektir bundan sonrası... Burjuvazi bu ölümlerle, bu sakatlarla semiriyor daha da. Kan ve ölümle besleniyor. Bir gün içinde boğulacağı kanla...

Saray misali bir apartmanı boyarken düştü bu yapı işçisi ve öldü

5 Metal işçisi, 5 koltuk değneği
Ne sosyal güvenlik, ne kaza tazminatı

Burası Konya'nın Sızma köyü. Toprağı az, susuzluktan tatır tatır kuru, çatlak... Köyün içinden cılız bir dere geçer... O da çoğunlukla yazın kurur, akmaz... Gene de bu derenin iki yakasında tek tük yeşilliğe rastlanır. Bu yeşillik birkaç uzun kavak, birkaç selvi söğüt, kayısı, erik ağacıdır. Birde köyün bomboş görüntüsüyle çelişen, evlerin avlusunda elle sulanan birkaç tutam domates, biber fasülye köken leridir..

Sızma'dan Lâdik kasabasına doğru Kızkayası dağı uzanır. Bu dağ ve çevresinde zengin cıva yatakları vardır. Bu yataklar Frigya'lılardan beri, işletilmektedir.. Hatta Sızma adının, Frigya'lıların maden tanrıçası Zizima'dan geldiği tahmin edilmektedir.

Cıva ocaklarını Osmanlı'lar zamanında, İngiliz kumpanyaları işletir.. İngilizler yüklü paralar vururlar.. Ne var ki Birinci Dünya Savaşı patlak verir... Türkiye kan ve barut kokmaya başlar... İngilizler canlarını, paralarını güvenlik altında görmeyip, kaçarlar... Sonra cıva ocakları çeşitli eller değiştirir...

Cumhuriyet döneminde

1945 lerde Sızma'ya, uzun boylu, geniş omuzlu, çipil göz lü bir adam çıkagelir... Sızma'lılar bu adamı hiç unutmazlar... Sızma'lıların yedi sülalesi bu Adamı hiç unutmayacaktır... Bu Adam Sızma'da, Sızma var oldukça, korkuyla, nefretle anılacaktır... Bu Adam Sızma'lının, sövgüsünde, lencinde, düşünde, ağıtında hep anılacak, hiç unutulmayacaktır. Bu Adam'ı Sızma'lı katiyyen unutmaz... Sızma'lı bu Adam'ın adımı ve ölümü beraber düşünür, beraber yaşar... Bu Adam ölümün adıdır.. Bu Adam'ın adı Mehmet Demirkirişçi'dir...

Mehmet Demirkirişçi, köylülere binbir dil döker... Cıva kazarlarsa çok para kazanacaklarını anlatır.. Onları cıva kazmaya teşvik eder. Birde «götürü üsülu» diye bir usûl icad eder... Bu bir çeşit müetahhitliktir... Bu usule göre köyden söz dinletebilecek 15.20 kişi seçer.. Bu 15.20 kişi köyden işçiler bulur... Bu 15.20 kişi bir nevi çavuştur, işçilerin çalışmasını kontrol eden, onları çalıştıran... Onların ücretlerini dağıtan... Onları işe alan, işten çıkaran... Ve Mehment Demirkirişçi'ye cıvayı teslim eden.. Ne kadar çok cıva teslim ederlerse, o kadar çok cebi doldurulan... Bu yöntemle başlanır gruplar halinde cıva kazmaya, Dayanırlar kazma ve küreklerle Kızkayası'nı delmeye... Tozdan dumandan göz gözü görmez... Öyle ki tünelin içinde ki ampul 3.4 metreden seçilemez... Tüneller uzadıkça uzar... Tünellerin havalandırma tertibatı yoktur... Madenin su tabancalarıyla kazılması gerekir, ama kime ne?.. Bol bol cıva tuzu, tozlarla beraber yutulur.. Havasızlık ve yutulan cıva tuzu... İşçiler cıva tuzunun ne olduğunu bilmezler... Onlar'sa dece kazarlar ve tozlarla bir likte yutarlar..

Patron zenginleşiyor

İşçilerin bir kısmı cıva tagı kazarken, bir kısmıda kazılan taşları ocaklardan dışarı taşıyıp, yakarlar.. Yakma işi kazanlarda, çok ilkel yollarla olur... Sıvılaşan cıva, kazanlara akıtılır... Havuzlarda cıva dinlenir, çamurundan yarılır.. Sonra işçiler çıplak ayaklarla havuzlara dalarak, cıvayı çelik şişelere doldururlar.. Gerek cıva taşları yakılırken, gerekse cıva kaplara dolarken, bol bol cıva buharı yutarlar.. Yutulan cıva buharının bileşiminde ne olduğunu, başlarına ne geleceğini bilmeden...

Mehmet Demirkirişçi ise cıvayı İstanbul'a sevk eder... O, işçi yürüdükçe yürür, zenginradanda İngiltere, Amerika, İtalya'ya... Mehmet Demirkirleştikçe zenginleşir... Türkiye'ye sığamayan bir adam olur.. O artık bir hafta New-York'taysa, öbür hafta Roma'dadır, Paris'tedir, Londra'dadır... Tatlı kârlar, tatlı işler peşindedir... Kendi deyimiyle Cıva Kralı'dır. Yıl 1950 olur, Mehmet Demirkirişçi, ocağı kaçak çalıştırmaktan vazgeçip cıva ruhsatnamesini alır... İşini, durumunu daha da sağlamlaştırır...

Cıva can yakar sakat bırakır

Kocaman ve namuslu kitaplarda onlar için «kara işçiler» diye yazılmış...

Böylece yüzlerce işçi cıva tuzu yutar.. Birkaç yıl geçer, işçilerin akciğerleri, mideleri, böbrekleri, soluk boruları, baştar çürümeye... Kalın barsaklarında kanlı ve zarsı bir iltihap oluşur... Kusmaya, baş ları sık sık dönmeye başlar.. Giderek güçten kuvvetten kesilir, dermansızlaşırlar, ayakları şişmeye, kan kusmaya, kan işemeye başlarlar... Adaleleri zayıflar, gözleri içine içine, çekilir... Yüzleri sapsarıdır.. Sinirleri bozuktur, unutkanlıklar, zeka gerilikleri baş gösterir.. Böbrek ve tüp epitellerinde ölüm ve kalsyum deposlanması olur, hastaların bazısı idrar yapamaz... Bir mum gibi eriye eriye başlarlar ölmeye... Üçer, beşer kan kusa kusa, gruplar halinde ölürler.. Ölümler 1965'lerde daha da hızlanır... Doktorlar «Pnömokonyoz» hastalığı, işçiler ise «duman» derler. Doktorların teşhisi birşey halletmez... Teşhis bir tek cıva işçisini iyileştirmez... Bu vaki değildir... Cıvada çalışıp da birkaç yıl sonra hastalanmayan işçi yoktur... Cıvada çalışan işçi er-geç hastalanacağını bilir... Hastalanan işçi de iyileşmeyeceğini... Çünkü cıva işçisi şimdiye kadar birtek hasta işçinin iyileştirildiğini pratikte görmemiştir. Doktorlar ne derse desin.. Doktorlar ölümü birkaç ay, hadi hadi birkaç sene uzatabilirler, Ama o kadar. Hastayı iyileştiremezler. Onun için cıva işçisi doktorun dediğine pek kulak asmaz... Dinler ve başsallar, o kadar.. Doktorlar hastaya, süt, bal, yumurta ak yemelerini öğütler... Çünkü bu yiyecekler, cıva tuzlarıyla bileşikler yapıp, dokuları korur. Korur ama bu yiyecekler ateş pahası, nasıl alınır?... Bunları bunlar yiyeceksin, demek dile kolay. Bunlar ki işçi için lüks yiyecekler. Bir de hastanın kendini sıcak tutması, yormaması, öğütleniyor... İşçi için lüks yiyecekler... Bir de hastanın kendini sıcak tutması, yormaması, öğütleniyor... İşçi için bunlarda olanaksız ve tutulması zor şeyler...

Derken zaman geçtikçe ölümler daha da hızlanır... Ölümler sadece Sızma köyünde 100'ü bulur. Hasta sayısı ise 300'ü geçer... Yani bunlar da ölümün eşiğine gelmiş olanlar... Güzelim, yaşanası dünyamıza birkaç yıl sonra elveda diyecek olanlar...

Mehmet Demirkirişçi kendi deyimiyle cıva kralı bu ölümler karşısında hiç tınmaz, O bu ölümlere gülümseyip geçer. O bilir ki ne kadar çok ölüm olursa o kadar çok para kazanılacaktır... Onun bir ayağı Paris, bir ayağı Londra'dadır. Gününe gün, parasına para, işine iş katar.

Şimdi de Etibank

Yıl 1966 olur... Etibank cıva yataklarını, rödevans karşılığında devralır. Mehmet Demirkirişçi'de işletmeye % 10 payla hissedar olur.

Sızma'lı cıva diyince Mehmet Demirkirişçi ve ölümü ansır... Ölüm ve Mehmet Demirkirişçi onlar için yanyana düşünülen iki addır, birbirinden ayrılmaz... Ölümler ki yalnız Sızma'da 100 dür... Ve 300'ü geçkin hasta, ölü adayı. Mehmet Demirkirişçi onlar için kapılar kapanır, çocukları öksüz, yetim, kadınları dul bırakandır... Evlerde her gün onun adı söylenir, düşü duvar diplerinde, sokaklarda, uykularda, her yerde dolaşır... Analar çocuklarını onun adıyla susturur... Sızmalı için Mehmet Demirkirişçi ölümün adıdır... Ve Sızma varoldukça hiç unutulmayacak olandır...

Bu bir katliamdır

Ben hiç katliam görmedim, okudum... Burjuvazi daha çok kazanabilmek için, çok büyük zulümler, yapmıştır, büyük katliamlar tertiplemiştir... Burjuvazinin namuslu emekçi halklar üzerinde, büyük kırımları vardır... Bilirim, okudum.. Ama görmedim... Görmek bam başka birşey... Vuruyor insanı, yıkıyor, kahrediyor, İnsanlık namına tüketiyor, sarsıyor...

İngiliz Burjuvazisi 1866'da Hindistan'da bütün pirinçlere el koyup, öne bile bir milyon Hintli'nin ölümüne neden olur... Hitler binlerce Yahudi'yi fırınlar, Amerikalılar bir köy halkını diri diri toprağa gömer...

Burjuvazinin zulümleri, katliamları, kırımları anlatmakla bitmez, tüketilmez... Amacım Sızma katliamının canavarlık taki bir farkını gözlere batırmak, kafalara sokmak... Fark şu... Sızma'da insan bir anda değil 5.6 yılda ölüyor.. Yavaş yavaş, acı çeke çeke, kan tüküre tüküre... Burada kurbanın işkencesi 5.6 yıl sürüyor... Birkaç dakika, birkaç saat, birkaç gün değil...

100 ölü ve 300'ü geçkin hasta... 300 tane ölü adayı, yani işkencedeki adamlar.. Her gün Sızma sokaklarına kan tüküren 300 insan kadavrası... Bomboş, acılı gözlerle dünyaya bakan... Birkaç sene sonra dün yamızdan ayrılacak olan...

Bunlar yalnız Sızma ve Çırakman'dan... Cıva madenin de, başka kentlerden gelipde bir süre çalışan, pek çok işçi olmuş... Bunlar birkaç mevsim çalışıp kentlerine dönmüş.. Onlar nasıllar, niceler?.. Bilmiyoruz... Bizim bildiğimiz Sızmave Çırakman bölgesi...

Burjuvazi bu ölümlerle gürbüzleşip, gelişiyor.

Burjuvazi bu ölümlerle, zülümlerle bir yandan da kendi mezarını kazıyor...

Neden cıva kuyusu

Toprak az, kıraç ve de susuz olunca tabii ki köyün insanı da yoksul olacaktır... Ve bu yoksul insanlar bir dilim ekmek için çeşitli maceralara girecektir.. Oi hikâye de bu maceralardan biridir. Sızma insanı bu maceraya, sonunda ölüme yenilmek olduğunu bile bile girer, girmek zorundadır.. Çünkü mide yemek ister, sırt giysi ister... Çoluk çocuk aş, ekmek ister... Sızma insanı mümkünü yok bu maceradan kaçamaz. Sen de Sızma'lı olsan, senin de toprağında bir tutam ekin bitmese, sen de kaçamazsın... Çünkü açlık belası, yoksulluk belası bütün belalara baskın çıkar... Ve seni ölümün ağzına getirip, bırakır... Onun için Sızma'lı ölüm le, açlık arasında seçim yapar, İkisi de birbirinden korkunç, berbat şeyler olduğun dan sonunda ölümün kapısına gelip, dayanır.. Ölümün kapısı cıva madeninde çalışmayı kabullenmektir.

İstersen çalışma

Sızma'lı cıva madeninde çalışmayı hemen kabullenmez. Çünkü cıva kuyularına inerse, 5.6 yılda hastalanıp, öleceğini bilir. Onun için cıvada çalışmamak uğruna her çareyi dener, Önce bir avuç toprağından karnını doyurmakta diretir. Ama kuraklık yahut bir kıtlık bu umudunu kırar. O yiyecek ekmeğini ve sebzesini topraktan çıkarabilse, cıvada çalışmaz. Ama çok zaman bu olmaz. Sızma'lı ektiği tohumu topraktan alamamıştır. İşte o zaman iş aranır, İş önce, cıva madeninden aranmaz. Bilinir ki cıva madeni ölümün kıyısıdır. Göz göre göre intihar etmektir. İş önce kentten, kentlerden aranır. Ama bulunmaz. Yüzlerce işçinin kaldırım arşınladığı Türkiye'de, Sızmalı kentlerde iş bulamaz, Elleri böğründe köyüne döner. Çocuktur evdekiler, dedik ya, ekmek ister, aş ister, urba ister. Midedir bu kazıntısına dayanılmaz... Bir zaman dayanılsa bile önünde sonunda ölüm vardır. Ve bu ölüm muhakkak ki maden kuyularında çalışarak ölmeden daha çabuktur ve aynı derecede korkunçtur. Sızma'lı ilkin şöyle bir karara varır: «Birkaç ay çalışır çıkarım, eve un yağ, çocuklara urba alır, ayrılırım, nasıl olsa birkaç ay çalışmakla birşey olmaz.. Olsa bile napalım, Allah'a bir can borcumuz var, alırsa alır...» Sızma'lı kararını vermiştir, çalışacaktır. Ama yağma yok... Yüzbinlerin kaldırım arşınladığı Türkiye'de Sızma'lı hemen öyle, birden bire işe giremez. Bu iş ölümlü bir iş bile olsa.. Diğer iş kapılarında ki engeler az veya çok burada da vardır. Ne ki yapılacak iş ölümlü bir iş olduğundan, küçük torpiler bu engelleri açabilir... Çalışılmaya başlanır.. Aylar yıllar geçer, iş bırakılamaz. Çünkü her gün çıkan yeni ihtiyaçlar, Sızma'lıyı kalın halatlarla işine bağlar.. tabii ki hastalanıp, doktorlar, Pnömokonyoz teşhisini koyuncaya kadar.

Sızma'ya yolunuz düşer de uğrarsanız insanlarını hep yaslı görürsünüz. Çünkü her aileden bir veya bir kaç ölü çıkmıştır. İnsanları sessiz ve acılıdır, umutsuzdur. Sızma'nın dar yollarında sarı yüzlü, göz lerinin feri kaçmış bir deri bir kemik insanlar görürsünüz. Bitkin ve takatsızdırlar. Yorgun, anlamsız, bomboş gözlerle, yüzünüze bakarlar. İnsan kadavrasıdırlar.. Zor yürüyen, her 15.20 adımda bir dinlenen... Sesleri ağıt gibidir, ağrılı acılı. İçlerine yaşanılası dünyamıza elveda demenin acısı oturmuştur. Bu düşünceyi kafalarından bir saniye bile koğup, atamazlar. Bu düşüncedir onları dalgın, sersem eden. Bunlar ölümü bekleyen, işkencedeki 300'lerdendir. Zaman bu 300'lere daha yüzlercesini katacaktır. Her hafta her ay bu 300'lere yenileri eklenecek, 300'ler 400... 500 olacaktır... Bunların yaşı çoğunlukla 35.40'ı geçmez. mez... Dünyaya doymadan gitmek... Çoğu öldükten sonra karısının, çocuklarının ne olacağını düşünür hep... Çünkü Sızma'lı cıva madeninde çalıştıysa, hele hele hastaysa, yaşamaktan hiç umutlanmaz. Kafası ölüm ve ölümden sonrasıyla meşguldur.

Çocuklar bile bilmez gülmeyi

Sızma'nın dar sokaklarında üstü başı yamalı, eli yüzü kirli, bir yığın çocuk görürsünüz. Bunlar yaşça, boyca, posca çocuktur. Sızma'lının yası, ağıtı çocuklara da geçmiştir. Sızma'da çocuklar katiyyen gülmez, gülücükleri yüzünde buz tutmuştur, Çocukların yüzüne baksanız 70 yaş ciddiyeti görürsünüz, kötü kötü düşünen... Çünkü ölenler ya babalarıdır, ya ağabeyleridir, ya da ölümü bekliyen biri vardır evlerinde...

Sızma'da, karşılaştığınız her ailede mutlaka bir veya birkaç dul kadın vardır... Gepgenç... Gözlerinde kocasızlığın hüznü... Birde çocuklarını nasıl geçindireceğinin kaygısı... Yıkım üstüne yıkım... Ya oğullarını kaybeden analar, her gün beş vakit ağıt söyleyen, bağrını yumruklayan analar.. Ve bacılar, babalar dedeler...

«Kâr, daha çok kâr, mümkün olduğu kadar çok kârl...» İşte kapitalizmin temel kuralı. İşte kapitalistin temel amacı. Ve bu amacın gerçekleşmesi uğruna, işçiler üzerinde amansız bir zulüm, kan ve ölüm... Her yıl yüz binlerce işçi «kapitaliste daha çok kâr sağlama» uğruna sakat kalmakta, ölmektedir. Üstelik Türkiye gibi burjuvazinin dışa bağımlı, güdük, vurguncu, talancı geleneklerle daha da azgınlaştığı, geri bir teknolojik güç ile kalkınma yarışına giriştiği ülkelerde iş kazaları, sınıf mücadelesinin en önemli alanlarından biri olmaktadır. Her türlü sosyal güvenlikten yoksun işçi sınıfımız, sosyal güvenliği için kendinden kesilen sigorta primlerinin bir avuç parababasına kredi olarak peşkeş çekildiğini de her gün görmektedir. Ve fakat bütün bunlar işçi sınıfımızın bilincinde sosyal güvenlik mücadelesinin, siyasî mücadeleden ayrı düşünülemeyeceği yargısını da kökleştirmektedir.

Sızma'lı tümden ölüme bulanmış, ağıta kesmiş...

Katliam hâlâ sürmektedir

1968 yılında Etibank, bölgeye bir cıva fabrikası kurdu. Etibank cıva ocaklarını genişletti, Sızma'dan birkaç kilometre ötedeki Çırakman cıva ocağını da geliştirip, kendi bünyesine, kattı. Bu ocağın eski sahibi İhsan Yılmaz'ı da, Mehmet Demirkirişçi gibi, % 10 payla kazanca ortak yaptı. Cıva ocakları ve fabrikada 700'ü aşkın işçi çalışır.. Ama gene de Pnömokonyoz denilen kara bela defedilmiş değil.. Bazı sağlık tedbirleri alınmış sa da, çok yetersiz... Bunları gelişigüzel aldığımız iki örnek le somutlaştıralım:

Kadir Yiğit, 1970 de (Cıva tesisleri Etibank'a geçtikten sonra) işe girer. Bir süre sonra pnömokonyoz'a yakalanır. Ve 1974 yılında ölür... Kâzım Canbaz'da bu örneklerdendir.. Ve bu örnekler daha da çoğaltılabilir...

İşçiler anlatıyor

Gerisini Ali isimli bir işçiden dinleyelim:

«Kuyuda madeni sulu alet lerle kazıyoruz. Ama kazma kürek de tamamen bırakılmış değil... Kazma kürekle çalıştığımız zaman epey toz yutuyoruz. Eskiden, Mehmet Demirkirişçi zamanında, bir işçi toz-dumandan 4 metre ötesindeki işçiyi göremezmiş... Şimdi o kadar değil. Ama gene de toz var. Gene toz yutuyoruz... Bu toz yutma işi oldukça, hastalıklar önlenemez.. Mehmet Demirkirişçi zamanında ocaklarda akşama kadar çalışılırdı, şimdi 6 saat çalışıyoruz... Toz çok kötü.. Tozun içinde cıva tuzları varmış... Bizi zehirliyor Bir de rutubet. Ne ki eskiden işçi 3.4 senede hastalanırsa, şimdi 6.7 senede hastalanıyor.. Cıva ocakları Etibank'a geçtikten sonra işe giren arkadaşlardan birçoğu, bu gün gene hasta.. Bir kısmı da ödü.. Eskiden 5.6 senede ölünürse, şimdi 8.10 senede ölünecek, fark bu... Ben şahsen yarınımdan emin değilim.. Bir de tünellerdeki havalandırma yetersiz...»

Kaza-Kim yapıyor

İş kazalarını da Hasan isimli işçi anlatıyor:

«Dekovil (maden arabası) çarpmasından, İsa isimli bir arkadaşımız öldü Bu ilgililerin tedbirsizliğinden oldu, Ayrıca kuyularda çökmeler oluyor... Bunlara karşı alınan tedbirler çok yetersiz. Kuyularda dinamit patladıktan sonra, kontrol iyi yapılmıyor Yıkıntı arasında patlamamış dinamitler kalıyor... Sonra biz ocaklara iniyoruz.. Kazı yaparken, kazma veya küreklerimiz patlamamış dinamite değince yaralanıyoruz, sakatlanıyoruz. Böyle kazalarda şimdiye kadar çok arkadaşımız sakatlandı... Bunlar tamamen ilgililerin gerekli tedbiri almamasından oluyor... Şimdiye kadar, Memiş Koyuncu, Ali Ağrı, Kerimin Niyaz, Halil Kantar, Ali Usta, İbrahim adlı arkadaşlar bu türlü kazalarda sakatlandılar... Bunlar benim hatırlayabildiklerim...»

Hastalıklar ve ölümler çoğalınca, işçilerle, eski ve yeni işverenler, Sosyal Sigortalar Kurumu, Sosyal Sigortalar Hastanesi, Mahkemeler arasında müthiş bir didişme başlıyor. Hastalanan işçiler ve ölen işçi aileleri, tahsis yaptırmak için, Sosyal Sigortalar Kurumuna akın ediyorlar... Mahkemelere, tazminat davaları açıyorlar, Sosyal Sigortalar Hastanesine, tedavi olmak ve rapor almak için akın ediyorlar.. Bir girdaptır, bir curcunadır, bir kaynaşmadır, dönüp gidiyor... Çeşitli bürokratik engelerle boğuşuyorlar, hakaret, azar, işitiyorlar... Çok zaman araya üçkağıtçı avukatlar da giriyor... Bir kat da onlar soyuyor... Bir de sarı dikaların oyunları...

Sigorta da ilgilenmez

Bu konuda işçiler çok dertli... Bu konuda İhsan isimli işçi şunları söyledi:

«29 Mayıs 1974 günü işyeri doktoru Sigortaya, hastadır, diye gönderdi. Filmim alındı, sonra Sigorta hastasine sevk edildim, Doktor % 35 nispetin de meslek hastalığı var, dedi. Ankara'ya sevk etti... Orada bir müddet tedavi gördüm... Bu durumda malüllüğe ayrılmam ve tahsisat almam gerekir. Fakat bu işlem yapılmadı. Tahkikat istedim, müfettiş geldi, durumu anlattım... Müfettişe: hastayım, çalışamaz vaziyetteyim, fakat işlem yürümüyor, malüllüğe ayrılmam gerek... Fakat Sigortadan durumumu bile öğreneme dim. Arkadaşların ölümleri moralimi bozuyor, neticeyi bildirsinler, bunu istiyorum, buna göre tedbir almam, başımın çaresine bakmam lâzım, dedim, Müfettiş: Tamam, yazıyorum, en kısa zamanda neticeyi bildirirler, dedi, Fakat aradan dört ay geçti, hala durumumum meçhul... Beklemek sinirlerimi alt üst etti. Arkadaşlarımın başına gelenin, başıma geleceğini düşündükçe, deli oluyorum. Üstelik dermansızlık, takatsızlık da başladı; hastalığımın ilerlediğinin farkındayım, Hastalığımın seyrini bilmem en tabii hakkım. Kimseye dert anlatamıyorum, her yerden azarlanıp, koğuluyorum. Sonra Sigortaya gittim, yalvarıp yakararak rapor ve dosya numaramı aldım. Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne sevk yaptırdım. Orada, numarama göre, dosyamı buldular, tekrar heyete girdim, Bu sefer % 9,2 nispetinde hastalık var denildi, Şimdi ben hangisine inanayım, % 35'e mi yoksa % 9,2'ye mi? Rapore itiraz ettim. Avukat tuttum, uğraşıyorum... Fakat umutsuzum... Sağlık kurulları hep böyle birbirini tutmayan rapor lar veriyor... Çok zaman netice hep bizden gizleniyor... Çok arkadaşım hastalık nispeti öldükten sonra belli oldu ve tahsisat bağlanabildi. Bizim canımızın sinek kadar önemi yok. Hiçbir yerde adam sayılmıyorzu. Her yerde itelenip kakılıyoruz... En normal işlerimizi bile avukatsız, aracısız takip edemez duruma getirildik... Ben öldükten soura raporum düzeltilmiş ne çıkar...»

Sendikalar da işçiye düşman

Ve ol hikaye böyle devam edip gidiyor... İşçiler, Sosyal Sigortalar Kurumu, hastaneler, mahkemeler, avukatlar arasında mekik dokuyup duruyorlar... Hak diyorlar, adalet diyorlar, insanlık diyorlar... Bütün bunlara bir de sarı sendikaların hayınlığı tuz biber ekiyor... Ve ol devran böyle devam edip gidiyor...

Sızma-Çırakman ve Mehmet Demirkirişçi Ve Etibank... Ama ille de Mehmet Demirkirişçi... Sızmalılar bu adamı hiç unutmayacaklar... O Sızma'lıların ilencinde, düşünde ağıtında, sövgüsünse hep yaşayacak...

100 ölü ve 300 tane kan tüküren, sarı yüzlü, gözleri içine içine çekilmiş hasta... İşken cedeki adamlar. Birkaç sene sonra dünyamıza elveda diyecek 300 insan kadavrası... Ve, ve sarı sendikalar...

1960 SONRASI SOL HAREKETİN ELEŞTİRİSİ

Türkiye İşçi Partisi (VI)

TİP'in örgüt ve örgütlenme ilkeleri

Bir sosyalist parti, teorisi ve eylemiyle bir bütündür. Teori ve eylem bütünlüğü ise o partinin örgütlenmesinde, örgüt yapısı ve örgütlenme ilkelerinde yansır; Örgütün biçim lenişi de partiye, partinin geleceğine, sosyalist mücadeleye, damgasını vurur. TİP'in doğuş hastalıkları, temeldeki bilimsizlik ve bütün bunların sonucu olan eylemsizlik, TİP örgütünü ve örgütlenme ilkelerini biçimlendirdi. Ve bu türden bir biçimlenmeyle, ne doğuştan hastalıkları yenmek, ne eylemsizliği, ne eylemsizliğin giderek vardırdığı sekterliği, kapalı kapıcılığı aşmak mümkün olamadı. Kısaca, Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfını örgütleyebilecek, emekçi kitleleri bilinçlendirecek ve işçi sınıfının müttefikleri nâline getirebilecek, demokratik cepheyi oluşturabilecek ve gevşek bir yığın örgütünden demir disiplinli kadro örgütüne geçebilecek bir örgüt yapısına ulaşamadı.

TİP'in örgüt yapısı üzerine, önemli tartışma konusu, o dönemin şartlarının farklı bir örgütlenmeye, geniş ve gevşek kitle örgütünden farklı bir örgütlenme biçimine imkân verip vermediği, farklı bir örgüt yapısının mümkün olup olmadığıdır.

10 yıllık TİP tarihinin 8 yılına damgasını basan Aybarcılık döneminin, parlamentarizm, popülizm ve eylemsizlik hastalıkları, TİP'in pek çok eleştirilmiş örgüt yapısından farklı bir yapı doğurabilir miydi? «Hayır». Ancak, TİP örgütlenmesinin yetersizliklerini ve yanlışlarını görmek için sekiz yıl beklenmesi de gerekmezdi. 1968 sonunda Aybar'a karşı çıkan muhalefetin (Aren-Boran muhalefeti) üzerinde durdukları ve eleştirdikleri konulardan biri de «örgütlenme» ve örgütlenmeye gerekli önemin verilmeyişiydi. Ama örgütlenmenin hata ve eksiklerinin görülmesi için sekiz yıl geçmesi mi gerekirdi? Somut durum, o dönemin ortamının şartları ne olursa olsun, sosyalist bir parti örgütlenmesinin nasıl olması gerektiği konusu öyle bilinmeyen bir konu, sekiz yıl da öyle itina bir zaman değildi. TİP gibi bir kitle partisinden sosyalist kadroların doğması ve sağlam bir örgütlenmeye gidilmesi en azından 1965-1966'lardan sonra açıkça kendini duyuran bir ihtiyaçtı ve daha o dönemde kadroların derlenmesi, sağlamlaştırılması, profesyonelleştirilmesi mümkündü. Hatta bu konuda TİP'in, gerek gördüğü destekler, gerekse içinde barındırdığı aktif, fedakâr, bilinçli unsurlar açısından son derece şanslı olduğu bile söylenebilir.

TİP'in hastalıklarının ve zaaflarının bir kısmı, bazı noktalarda dönemin objektif şartlarına ve sol hareketin genel zaaflarına bağlanabilse de, örgütlenmedeki yetersizlik, gevşeklik, doğrudan doğruya TİP yönetici kadrosuna bağlıdır. Gerek Malatya kongresinden (1966) itibaren çeşitli kongrelerde ortaya çıkan eleştiriler, gerekse TİP'e yöneltilen sosyalistçe uyarılar TİP yönetici kadrosunca hiçbir şekilde dikkate alınmadı; mesele yok sayıldı, yada böyle bir örgütlenme yapısı, «Türkiye'nin özel şartlarında sosyalist hareketin tüm emekçilerin ortak hareketi olarak yürüdüğü, ve bu durumda sosyalist partinin de küçük esnaftan, orta köylülüğe, aydından işçiye kadar tüm emekçilerin kitle örgütü olduğu» gerekçeleri daha doğrusu aklileştirmeleri ardında haklı ve doğru gösterildi.

Nitekim, 1968 sonunda Ankara Kongresinde Aybar'a karşı çıkan Aren-Boran muhalefeti, yetersiz örgütlenme konusuna, bunca yıl bu örgütlenmenin tüm günahını paylaştıktan sonra nihayet karşı çıkarlarken, meselenin temelini, doğuş hastalıklarına inen, örgütlenme hatalarının ve eksiklerinin temel bilim ve eylem eksikleri ile bağlantısını kuran ve gerçekçi çözümler getiren eleştirilere ve önerilere varamadılar. Teorik eğitim noksanlığını, seçim örgütlenmesini dile getirdiler ve parti yönetimini ele geçirdikleri zaman da bu konuda köklü en ufak bir adım atamadılar.

Yönetici kadroyu kimselerin uyarmadığı, o dönemin sol, sosyalist ortamında henüz örgütlenme meselesinin, işçi sınıfı partisi meselesinin tartışılmadığı söylenemez. 1966 yılında Yön'de (Haziran 1966) Doğan Avcıoğlu TİP tartışmalarını açtığı sırada, TİP'in durumu, örgütlenmesi, yetersizlikleri, zaten bir süreden beri tartışma konusuydu. 1965 seçimlerine girilmiş ve küçümsenmeyecek bir sonuç elde edilmişti. Ama bu sonuçla birlikte parlamentarizm batağına boylu boyunca batıldığını, her şey parlamento için mantığının hakim olduğunu, Merkez yürütmenin adeta Parlamento ya taşındığını sosyalistler görebiliyorlardı. Parti içinde Malatya kongresinde sesini duyuracak MDD muhalefeti belirmiş ve örgütlenme sorununa da dikkati çekmeye başlamıştı. Yön'de TİP tartışmalarına katılanların üzerinde en fazla durdukları konulardan biri strateji meselesi ise, ikinci örgütlenmeydi. Nihayet örgütlenme konusunda ciddi bir eleştiri ve Uyar'ı, önce Samsun'da çıkan küçük bir dergi olan Çaltı'da TİP'e teklifler olarak ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın imzasıyla yayınladı. Aynı yıl UYARMAK İÇİN UYANMALI, UYANMAK İÇİN UYARMALI adlı broşür yayınlandı. Burada TİP'in örgütlenme ve eylemine yöneltilmişlik ciddiye derli toplu eleştiri görülüyor; eleştirinin TİP'ten bir işçi sınıfı partisi çıkabileceğinden henüz umut kesmediği anlaşılıyordu. Eleştirinin en önemli yanların dan biri de, o günlerde hızlı ve heyecanlı tartışmalara konu olan strateji sorunlarını, bol lâfı bir yana bırakması, eleştiriyi sadece örgüt ve örgütlenme sorunları üzerinde yoğunlaştırmasıydı.

Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın daha 1966'larda getirdiği bu eleştiri ve teklifler bütününü şöyle özetlemek mümkündür:

TİP, bilimsel sosyalizmin ilkelerine aykırı olarak sırf ameleci (uvrierist) bir örgüt olarak kuruldu. İkinci aşamasında aydınları aldı. Ama, çare olarak düşünülen tüzük hükümlerine rağmen, sosyalist partideki işçi aydın kaynaşması sağlanamadı. Aksine ayrılık büyüdü. TİP halâ işçi ve köylü ile sağlam bağlar kurmuş, meseleyi anlatabilmiş değil. Siyasal dayanak olan işçi sınıfını örgütlemiş değil. İşçi Partisi büyük teorik meseleler den küçük mesele saydığı, ana meseleye, yani yığınlarla bağ kurmaya bir türlü varamıyor. Bu durumda teori alanında metafizik soyutluğa, pratik alanda yığınlardan kopmaya doğru gitmesi tehlikesi vardır. TİP gitgide *biçimsel* demokrasinin *seçimsel* partisi olmaya gitmektedir, parlamentarizme batmak üzeredir. Halka inmek kürsülerden, Meclisten nutukla mümkün değildir. Şu halde ne yapmalı?

Teklifleri şu iki maddede toplamak mümkündür: 1.TİP üyelerinin her ne bahasına olursa olsun siyasal eğitim ve öğretimleri başarılmalıdır. 2.TİP teşkilatı her ne bahasına olursa olsun halk yığınları mızın siyasal eğitim ve öğretimini başarmalıdır.

Nasıl? Dr. Hikmet Kıvılcımlı işçi-köylü gönüllüleri adı altında bir profesyonel kadro örnererek ve bu profesyonel kadronun hem örgütlenme gemasını hem de mali kaynaklarını göstererek, TİP yöneticilerinin her zaman kaçmış oldukları acil bir soruna parmak basıyor: Profesyonel kadro meselesi... İşte o kitle partisi içinden kadronun çıkarılmesi, öte yandan da büyük şehirlerde, merkezlerde, parlamentoda kapanıp kalmak yerine kitlelerle bağ kurulması ve hem uyanıp hem uyandırılmak böylece, hiç değilse bir ilk adım olarak mümkün olabilecektir. Çok özetlemek istersek, Kıvılcımlı'nın TİP'e iki temel eleştirisi iki temel önerisi vardır. Eleştiri: İşçi-aydın ayrımını en uca vardırarak partiyi işçi ve kitlelerden kopuk hale getirmek ve parlamentarizm... Öneri: o gevşek seçim örgütlenmesine dayanan partiden, işçi sınıfı partisine doğru gidişin ilk adımlarını atmak, yani profesyonel kadro, eğitim ve her üyenin organlarda görevli olması...

Daha 1966'larda açıkça ortaya konan bu eleştiriler yönetici kadro tarafından kale alınmamak bir yana mahkûm da edilmiş ve süratle parlamentarizm-papülizm örgütlenmesi çıkmazına gömülünmüştür.

.....

● Bir partinin örgütü ve örgütlenme ilkeleri, şüphesiz ki onun dayandığı bilim ve eylem temellerinden, yani bilimsel teori ve siyasetinden bağımsız değildir. TİP'e damgasını vuran popülizm ve parlamentarizm örgütlenme anlayışını yarattı. Popülizm ve parlamentarizmin örgütlenmesi, olsa olsa yaygın, gevşek bir *kitle örgütlenmesi* olurdu. Öte yandan, kitle örgütünden kadroların yaratılmasına doğru yol almak, adımlar atmak mümkünken, aynı hastalıklar bu adımları da engelledi.

Kitle örgütü

TİP bir kitle örgütü olarak doğdu. O dönemin şartlarında mümkün olan o dönemin şartlarının doğurduğu bir örgütlenme biçimiydi bu. Dönem, henüz meşruiyet kazanma dönemiydi, yayılma ve kitlelere ses duyurma dönemiydi. TİP programında ve tüzüğünde de yer aldığı şekilde, «Türk işçi sınıfının ve onun tarihi ve bilime dayanan demokratik öncülüğü etrafında toplanmış, onunla kader birliğinin bilinç ve mutluluğuna varmış toplumcu aydınlarla irgatların, topraksız ve az topraklı köylülerin, zanaatkârların, küçük esnafın, aylıklı ve ücretlilerin, kısaca emeğiyle yaşayan bütün yurttaşların kanun yolundan iktidara yürüyen siyasi teşkilatıdır.»

Bu kitle partisi özü, gerek çeşitli yazılarda Aybar tarafından gerekse Boran tarafından şöyle açıklanmıştır: «Bugün Türkiye'de sosyalist hareket bir halk hareketi, kitle hareketi olarak tutunup gelişmek tedir. Halk kitlelerinin sınıfsal bilinçlenmesi sermayecilere mekçi ayrımı üzerinden olmaktadır... Bununla beraber Türkiye'de sosyalizmin bir halk kitle hareketi olarak tutunup gelişmesinin ve TİP'nin kendisini bu şekilde tanımlamasının, sosyalist literatürde «halkçılık» görüşü ve hareketi diye bilinen ve yerilen görüş ve hareketle karıştırmamak gerekir... Türkiye'de ise sosyalist hareket işçi-emekçi sınıfların birleşik hareketi olarak gelişmektedir.» (Boran, Türkiye ve Sosyalizmin sorunları, s: 63-64)

İçinde küçük burjuvazinin çeşitli kesimlerini, esnafı, zanaatkârı, küçük üreticiyi barındıran bir harekete «sosyalist» adının verilip verilmeyeceğini bir yana bırakırsak, şu soruyu sorabiliriz. Hareket böyle bir kitle hareketi olarak gelişiyor da olsa, sosyalist kişi, bu hareketten nasıl olup da işçi sınıfı partisinin, işçi sınıfının öncü müfrezesinin çıkarılıp gerçek öncülüğe gelmesinin nasıl sağlanacağını düşünmez mi? «Hareket böyle yürüyor, o halde ona uygun olan yaygın kitle örgütlenmesinin bir adım ötesine gitmeye ne lüzum var» diye mi düşünülür? Öncü müfreze olmadan, «sosyalist devrimin» gerçekleşmeyeceği bu işin A'sı B'si değil midir? Nitekim Boran, daha sonra muhalefete geçtiğinde böyle bir yapının sakıncalarını pek de abartmadan ve önemsemeden göstermiştir.

Boran'da açıkça ortaya çıkan, diğer TİP yöneticilerinin de benimsedikleri Türkiye'de hareketi halinde geliştiği buna uygun olarak örgütün kitle örgütü yapısının doğru olduğu teorisi, özünde işçi sınıfının öncü müfrezesi olan partinin ve bu partinin müttefiki olan diğer sınıf ve tabakaları kuracağı ittifakların, cephenin yerine, emekçi sınıf ve tabakaları kendi içinde birleştiren, başka türlü söyleyecek olursak cepheyi kendi içinde kuran örgüt anlayışını geçirmeye dayanır. TİP'in cephe konusundaki tavrı da bir ölçü de bu anlayışla açıklanabilir. Madem ki parti tüm emekçi sınıfların ortak örgütüdür, şu halde emek cephesi parti için de örgütlenmiş demektir. Böyle bir parti anlayışıyla, işçi sınıfının öncü müfrezesi olan parti yerine bir kitle partisinin geçirilmesiyle, o emekçi sınıfların asla örgütleneme yeceğini TİP'in on yılı bütün açıklığıyla göstermiştir. Nitekim, yıllar sonra, muhalefete geçtiği zaman böyle bir örgütlenmenin başlıca savunucu ve teorisyenlerinden olan Boran bile şunları yazmaktadır:

«...TİP'in bu sınıfsal niteliği (yani tüm emekçi sınıfların ortak kitle örgütü olması) bir yanıyla Türk sosyalist hareketinin gücünü ifade etmekte, sınıf tabanını genişletmektedir; ama öbür yanıyla da hareketin sosyalist niteliğini sür

Devamı 5. sayfada

Sosyalizmin temel kavramları

SINIF NEDİR?

Gazetelerin yazdığına radyoların söylediğine baktığımızda, etrafımıza bir göz gezdirdiğimizde hep şöyle olaylarla karşılaşıyoruz: İşçiler ücretlerinin artırılmasını istiyorlar ve bunun için patronlarla mücadele ediyorlar. İşçi sendikaları, patronlarla, ya da onları temsil eden işveren sendikalarıyla, işçi haklarını almak için çekişiyorlar. İşçiler, patronlardan iyi ücret, iş güvenliği, sosyal haklar talep ediyorlar. Patronlar ise bu istekleri hiçbir zaman hemen kabul etmiyorlar. Grevler oluyor, fabrika işgalleri, işi yavaşlatma direnişleri oluyor. Patronlar hakkını arayan, bilinçli işçileri işten çıkarıyorlar, işçilere türlü oyunlar oynuyorlar. Bazen işçiler grevlerini başarıya ulaştırıp istediklerini alıyorlar ve bu mücadele böyle sürüp gidiyor.

Bütün bunlar bize neyi gösteriyor? Gözlerimizin önünde cereyan eden ve çoğu kez içinde yaşadığımız bu olaylar nedir, neyin sonucudur? Bu sorulara cevap vermek için önce şunu söyliyelim: işçiler ve patronlar arasındaki bu olaylar bize her şeyden önce ortada iki *ayrı* grubun olduğunu gösteriyor. Ve bu grupların menfaati birbiriyle uyuşmuyor. İki sosyal grup; birinin çıkarına olan şey, ötekinin zararına oluyor. Ortada çıkarları zıt, uzlaşmaz olan iki ayrı sosyal grup var. Önce bunu görüyoruz. Sosyalistler işte böyle çıkarları birbirine zıt veya ayrı olan sosyal gruplara *sınıf* derler. Çıkarları yüzde yüz zıt olan sosyal gruplardan patronlar ve işçiler, iki ayrı ve temel toplumsal sınıftır: işçi sınıfı (proletarya) ve patron sınıfı (burjuvazi). Bu sınıfların menfaatlerinin birbirine zıt olduğunu ve bu zıtlığın devam ettiğini, her gün iki sınıfın çeşitli üyelerinin, her yerde birbiriyle karşı karşıya geldiğini ve her ikisinin de kendi çıkarı için, diğerine karşı mücadele verdiğini de gördük ve her gün günlük hayatımızda görüyoruz. İşte bu mücadeleye biz *sınıf mücadelesi* diyoruz.

Sınıflar her zaman var mıydı?

Sınıflar herşeyden önce *tarihi* birer olgudur. Çünkü sınıflar her zaman yoktu. İlk insanlar sınıf nedir bilmezlerdi. İlkel toplumlarda, ilk insanları yaşadığı ilkel komünal toplumlarda sınıflar ve sınıf mücadelesi yoktu, Sınıflar ancak insan toplumu belli bir olgunluk seviyesine eriştiği zaman, *medeniyet* ile birlikte ortaya çıktı.

Demek ki, sınıflar ezelden beri varolan, tabiatın yarattığı mutlaka varolması gereken şeyler değildir. Daha çok tarihi gelişim içinde ortaya çıkmış ve her tarihi olay gibi geçici olan birer olgudur. Sınıflar her zaman yoktu ve her zamanda olmayacaktır.

Tarihe baktığımızda değişik çağlarda değişik sınıflar görüyoruz. Ama aynı zamanda her çağda iki ana sınıf, çıkarları uyuşmayan iki zıt sınıf da görüyoruz. İçinde yaşadığımız çağdaki temel sınıflar, yani burjuvazi ve proletarya eski çağlarda yoktu. İnsanlar ilk başta sınıfsız bir toplumda yaşıyorlardı. Günümüze kadarsa insanlık üç ana çağ yaşadı. Her çağ birbirinden toplumsal düzendeki farklarla ayrılıyordu. Toplumsal düzendeki bu fark öncelikle sınıflar arasındaki farkta görülüyordu.

Medeniyetin başlamasıyla insanlık köleci (antika) toplumla girdi. Bu ilk sınıflı toplumda iki temel sınıf vardı: köle sahipleri ve köleler. İkinci sınıflı toplum feodal toplumdu. Büyük toprak sahibi feodal beylerle onların topraklarında üretim yapan serfler bu toplumun zıt sınıflarını meydana getiriyordu. İnsanlık tarihinin gördüğü üçüncü ve en son sınıflı toplum ise kapitalist toplumdur, işçi sınıfı ile burjuvazinin karşı karşıya olduğu toplum. Bütün bu toplumlarda mülkiyet biçimlerine bağlı olarak ortaya çıkan çeşitli yan ve ara sınıflar ile sosyal tabakalar da mevcuttu. Ama toplumun yapısını tayin eden iki temel sınıftı.

Tarih bize şunu öğretiyor: Bugün içinde yaşadığımız kapitalist toplum ezelden beri var değildi. Bu toplum tarihi gelişimin belli bir aşamasında ortaya çıkmıştır. Belli bir süre sürmüş ve sürecektir ve sonra zorunlu olarak yerini daha üst düzeydeki bir topluma bırakacaktır. Bu yüzden sosyal sınıflar geçicidir, fanidir, mutlak değildir; sosyal sınıfların varlığı, sınıflara ayrılmış toplumlar sonsuza kadar sürecek değildir. Zaten günümüzdeki sosyalist toplumlara baktığımızda bu dediğimizin ne kadar doğru olduğu ortaya çıkıyor. Bu ülkelerde artık sosyal sınıf zıtlıkları ve sınıf mücadelesi kalmamış, toplum yeni bir aşamaya girmiştir. Patronlar, sömürücüler yoktur artık.

Sınıflar niçin vardır?

İnsan toplumlarındaki bütün olayların maddi bir temeli vardır, ve bu temel ekonomiktir; insanların yaşamaları için gereken şeyleri üretmeleriyle ilgilidir. Toplumlardaki bütün olayların nedeni son tahlilde her zaman insanlar arasındaki ekonomik ilişkilerle ilgilidir. Her toplum belli bir üretim tarzına sahiptir. Üretici güçlerin eriştiği seviye ile üretim araçlarının mülkiyeti arasındaki ilişki bu üretim tarzını belirler. Sınıflı toplumlardaki iki temel sınıf, işte bu ilişkiden ortaya çıkar: üretimi yapanlar bir sınıftır, üretim araçlarına ve dolayısıyla ürünlere sahip olanlar diğer sınıftır. Yani çalışarak ürünleri yaratanlar bir taraftadır, çalışmadan bu ürünleri kendine maledenler diğer yandadır, Çalışan ve ezilen sınıf hakkını almak ister, sömürücü sınıf ise elindekini kaybetmemek. Buradan da sınıf mücadelesi dediğimiz şey doğar. Bu mücadele sınıflı toplumlarda tarihin lokomotifidir. İnsanlık tarihi bir bakıma sınıf mücadelesinin tarihidir.

Demek ki, her toplumda bütün ekonomik ve diğer bütün sosyal ilişkileri belirleyen şey, üretim araçlarının mülkiyeti meselesidir. Temel üretim araçlarının mülkiyetinin bir avuç azın lığın elinde toplandığı her yerde, geniş üretici yığınlar zorunlu olarak bu üretim araçlarından koparılmıştır, Toplum iki büyük sınıfa bölünmüştür; üretim araçlarının mülkiyetine sahip bir avuç azınlık ve geniş emekçi yığınları. Günümüzdeki kapitalist toplumda da bu böyledir. Üretim araçlarına, yani fabrikalara, makinelere, binalara hep burjuvazi sahiptir, proletarya ise mülkiyetten yoksundur. İşçi, patrona işgücünü ücret mukabilinde kiralar, ve onun emeğinin ürünü artık patrona aittir, çünkü üretim araçlarının mülkiyeti ona aittir.

Görüyoruz ki, özel mülkiyet, yani üretim araçlarına tek tek kişilerin sahip olması, toplumu zorunlu olarak, üretim araçlarıyla aralarındaki ilişkiler birbirine taban tabana zıt olan iki ayrı sınıfa bölüyor. Bu ise üretimdeki ve giderek bütün sosyal alanlardaki insanlar arasındaki sosyal eşitsizliğe yol açıyor, toplumda somut *durumları* ve *çıkarları* farklı farklı olan sınıflar doğuruyor.

Üretim araçlarının mülkiyetine sahip olan ve üretime katılmadan, çalışmadan yaşayan sınıf her zaman elindekini koruyabilmek için sömürüsünü artırmaya bakar. Modern toplumda kapitalistler işçileri daha fazla çalıştırarak onları daha fazla sömürmenin yollarını ararlar, Bu durum iki sınıf arasındaki ilişkiyi düşmanca bir hale, keskin ve uzlaşmaz bir çelişme haline sokar.

Sınıfları belirleyen şey nedir?

Gördük ki toplumun sınıflara bölünmesinin temel nedeni üretim araçlarının özel mülkiyetidir. Ve her toplumda sınıflar arasındaki farkları belirleyen de, bunların üretim araçlarıyla olan ilişkileridir. «Sınıflar arasındaki ayırımın temel göstergesi, bunların toplumsal üretimdeki yerleri ve dolayısıyla üretim araçlarıyla olan ilişkileridir.» der Lenin.

İlk insanlar sınıf nedir bilmezlerdi demiştik. Ve hemen sonra da eklemiştik: Sınıfları belirleyen şey üretim araçlarının mülkiyetidir. Peki nasıl oldu da sınıflar meydana geldi, üretim araçları özel mülkiyete geçti? Belli niteliklere sahip bazı insanlar çıkıp da: «Bunların sahibi benim, siz çalışın, ben sizi güdeyim» diyerek üretim araçlarına zorla el koyup sınıfları mı yarattı? İlkel sınıfsız toplumda insanlar kardeşce yaşarken bazı «kötü insanlar mı bu toplum düzenini bozdular? Yoksa sınıflı toplumlara geçiş bir zorunluluk muydu? Sosyalistler bu soruya «evet» cevabını verirler. Ve sınıflı toplumun, medeniyetin insanlığın ilerlemesindeki zorunlu bir basamak olduğunu söylerler. Sosyalistler sınıfların ortaya çıkmasını küçük burjuva ve burjuva ideologları gibi kötü niyetli zorba insanların faaliyetlerine bağlamazlar.

İnsanlık tarihinin ve bütün sosyal olayların temelinin ekonomik olduğunu ve ekonominin de maddi yaşama araçlarının üretimiyle doğrudan ilgili olduğunu söylemiştik. Tabiatta hiçbir şey durmaz, herşey sürekli bir değişim ve gelişim içindedir. Bu yüzden üretim de gelişir, üretici güçler de gelişir ve gelişim hiçbir zaman durdurulamaz. İşte üretim gelişirken, zorunlu olarak işbölümü ortaya çıktı. Üretimin daha verimli olması için insanlar kendi aralarında işbölümüne gittiler, Şehir ve kır, sanayi ve el sanatları, ticaret gibi ayırımlar ortaya çıktı. Bunlara bağlı olarak insan toplumu da ister istemez değişik faaliyet alanlarında çalışan gruplara bölündü. Çiftçiler, zanaatkarlar hizmetkârlar, serbest meslek sahipleri ve daha sonraları patronlar, işçiler gibi. Üretimin sürekli olarak geliştirilmesi ve artırılması zorunluluğu (bu gelişimin bir kanunudur, yoksa insan sayısı artıyor onun için üretimi de artmalı demek değil) bu işbölümünü doğururken, özel mülkiyeti de birlikte getirdi. Çünkü üretici güçlerin o zamanki gelişme seviyesiyle, kollektif mülkiyete dayalı bir üretimin verimli ve gelişmeye açık bir üretim olması imkanı yoktu. Üretim ve işbölümü zorunlu olarak üretim araçlarının özel mülkiyeti tabanı üzerinde gelişti. Bu tarihsel bir zorunluluktu ve insanlığın ilerlemesi için mutlaka atılması gerekli bir adımdı.

İşbölümü niçin ve ne zaman sınıfları doğurdu?

İşbölümü hangi aşamada gerçekleşti. İşbölümü olabilmesi için yalnızca çalışan insanlarının faaliyet alanlarının ayrılması yeterli değildi. Ayrıca bütün bu faaliyet alanları arasındaki ilişkileri yönlendirecek ve toplumdaki düzeni sağlayacak çalışmayan insanlar da gerekliydi. Bu insanların yani üretim ile değil de, toplum işleriyle uğraşacak insanların ortaya çıkabilmesi için bir tek şey gerekliydi; o da, insan üretici gücünün kendine yetenden fazlasını üretebilecek bir seviyeye gelmiş olması. Ancak bu sayede bir grup insan çalışmadan, başkalarının ürettiğini kullanarak yaşıyabilir ve bütün toplumun işlerini görebilirdi, Şimdi sorumuzun cevabını şöyle verebiliriz: İşbölümü, insan emeğinin gelişiminin kendine yetenden fazlasını üretebilecek bir seviyeye geldiği aşamada oluşmuştur. Bu aşamada böylece üretimde bulunan ve bulunmayan insanlar arasında da bir ayırım oldu, Belli insan grupları el emeği ile çalışmadan ayrılıp, devlet işleri, adalet, sanat, bilim gibi alanlarda faaliyet göstermeye başladılar. Üretim gelişmesi için işbölümü ne kadar gerekli idiyse bu grupların oluşması da o kadar gerekliydi. Zamanla üretimden kopuk olan bu grubun, üretimin düzenlenmesi ve yönetilmesi ve üretim düzeninin korunmasıyla görevli kısmı üretim araçlarının özel mülkiyetine sahip bir sınıf haline geldi, Kamu düzeninden sorumlu kişiler, üretimden kopuk olmaları nedeniyle üretim araçları sahipleriyle içiçe geçtiler. Devlet böyle doğdu; devlet görevlileri, giderek polis, ordu, mahkemeler böyle meydana geldi, Toplumun sınıflara bölünmesi ve işbölümü ile ortaya çıkan devlet, ilk başta üretimin gelişmesinin düzenleyicisi ve yöneticisi olmakla görevliydi. Ama devlet üretimin dışında kalan kişilerin yönetiminde olduğu için zorunlu olarak üretimden kopuk egemen sınıfla içiçe geçmek ve onun çıkarlarının savunucusu olmak durumundaydı, ve böylece üretici güçlerin gelişimi, üretim ilişkileriyle, yani özel mülkiyetle çatıştığında, her üretim tarzında, devlet tamamen egemen sınıfın, üretici güçlerin gelişimini engelleyen sınıfın, bir baskı aracı oluyordu.

Özetlersek sınıflar toplumsal işbölümündeki yerleri ile de birbirinden ayrılmaktadır. Bu ayrım bizim istek ve niyetimizden, insanların iyi ya da kötü olmasından tamamen bağımsız, sosyal ve ekonomik temellere sahip bir olgudur.

Toplumsal zenginliğin paylaşılması

Üretim araçlarının mülkiyeti öte yandan toplumsal zenginliğin paylaşılmasını da belirler. İçinde yaşadığımız kapitalist toplumda, bunların mülkiyetine sahip olan kapitalist sınıf, zenginliklerin büyük bir kısmına el koyarken, bu mülkiyetten yoksun olan işçi sınıfı zenginliklerden sadece ölmeyecek kadar bir pay alır. Bu paylaşımı belirleyen şey de kapitalist ekonominin kanunlarıdır. Demek ki, toplumsal zenginliklerden aldıkları pay da sınıflar arasındaki farkları gösteren bir şeydir. Her sınıf değişik ölçüde pay alır. Ama bu, yalnızca bir sonuçtur, üretim araçlarının mülkiyetinin özel bir sonucudur.

Burjuvalar ve onların savunucuları, ya sınıfların varlığını inkar ederler, ya da bunu sadece işbölümüne ve değişik pay almaya bağlar, sınıflar arasındaki farkları bunların doğurduğunu söylerler. Böylece asıl tayin edici şeyi, özel mülkiyeti savunur ve sınıf mücadelesini önlemeye çalışırlar. Gelir dağılımında sağlanacak «sosyal adalet» ile herşeyin hallolacağını söylerler. Halbuki biz gördük ki sınıfları doğuran şey üretim araçlarının özel mülkiyetidir, ve sınıfların dolayısıyla insanlar arasındaki sosyal eşitsizliğin ortadan kalkmasının yolu, üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesinden geçer.

Yan sınıflar, sosyal tabakalar ve zümreler

Her üretim tarzında iki temel sınıfın dışında, tayin edici olmayan birçok başka insan grupları da vardır. Bunlar ya geçmiş üretim tarzının birer yadigarıdır, ya da gelecek üretim tarzının çekirdekleridir. Kapitalist toplumdaki köylüler, küçük esnaflar geçmiş toplumların kalıntısıdır. Feodal toplum da temel iki sınıfın yanında sanayiciler ve işçiler de oluşmak taydı, ama bunlar henüz tayin edici değildi ve yan sınıflar durumundaydı. Köleci toplumda bağımsız küçük çiftçi ve üretici ler, zanaatkârlar da vardı. Kapitalist toplumdaki küçük burjuvalar, aydınlar, bunlar da sosyal tabakalardır. Ayrıca aynı sınıfın içindeki belli farklı gruplara da zümre denir; meselâ burjuvazi içinde sanayiciler, bankacılar, tüccarlar gibi sosyal zümreler vardır. Yan sınıf ve tabalar üzerinde burada daha fazla durmıyacağız.

Özetlersek

Şimdi artık sınıfların ne olduğu ve birbirlerinden nasıl ayrıldıkları sorusuna genel geçer bir cevap verebiliriz. Bu cevabı en iyi şekilde verebilmek için Lenin'in şu sözlerini okuyalım:

«Sınıflar, birbirlerinden, sosyal üretimin tarihi açıdan belirli bir sistemindeki yerlerine, üretim araçlarıyla aralarındaki (çoğunlukla kanunlarla belirlenmiş ve ifade edilmiş) ilişkilere, emeğin toplumsal organizasyonunda oynadıkları rollere ve payın miktarına göre ayrılan büyük insan gruplarıdır. Sınıflar, içlerinden bir tanesinin, toplumsal ekonominin belirli bir sisteminde sahip olduğu yerin farklılığı yüzünden, diğerinin emeğini kendisine maledebildiği, insan gruplarıdır.»